500.000 ТОННА ЎЗБЕК ПАХТАСИ ТАЙЁР!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 183 (3411).

18 сентябрь ЯКШАНБА 1966 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ҚАЛБЛАРИМИЗ ТУТАШ, ДЎСТЛИГИМИЗ МАНГУ

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси

Ўртоқ Тодор ЖИВКОВГА

Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиумининг Раиси

Ўртоқ Георгий ТРАЙКОВГА

Азиз ўртоқлар!

Болгария маданияти декадаси Совет Ўзбекистонида улкан ва қувончли байрам сифатида ўтаётган шу кунларда биз сизларга, сизлар орқали эса, бутун болгар халқига самимий салом ва чуқур миннатдорчилик сўзлари билан мурожаат қилмоқдамиз.

Болгария Халқ Республикасининг декадада қатнашган атоқли маданият арбоблари ўзбек халқи олдида истеъдодли ва меҳнатсевар болгар халқининг ниҳоятда ёрқин, ранг-баранг, ўз латофати жиҳатидан мисли йўқ санъатини намойиш қилдилар, болгар халқининг қалби, ишлари ва орзу-умидларининг улуғворлиги ҳамда олижаноблигини ўз кўзимиз билан кўришга ёрдам бердилар.

Қардош Болгария вакиллари мардлик, тинчлик ва дўстлик шаҳри бўлган Тошкентда — Ўзбекистон ССР пойтахтидагина бўлмадилар. Улар кўпгина шаҳар ва қишлоқларимизнинг соғиниб кутиб олинган азиз меҳмонлари бўлдилар. Ҳамма жойда — қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқандда ёки Бухорода, химия индустриясининг Чирчиқдаги гигант корхонаси ёки Мирзачўлнинг яшнаб турган пахта далаларида, Фарғона водисининг сахий ерларида бўлмасин— Болгариядан келган дўстлар билан ҳар бир учрашув халқларимиз дўстлиги ва қардошлигининг ёрқин, тўлқинлантирувчи намойишига айланиб кетди.

Декаданинг энг асосий, энг муҳим якуни ҳам ана шундадир. Декада болгар ва совет халқлари ўртасида қарор топган традицион дўстликни, марксизм-ленинизм буюк ҳаётбахш ғояларига, пролетар интернационализми ва социалистик мамлакатлар бузилмас қардошлигининг мустаҳкам принципларига асосланган дўстликни ривожлантиришда янги жуда катта босқич бўлди.

Бу дўстлик — коммунистик партияларимиз шонли ишларининг самараси бўлиб, уни улуғ йўлбошчиларимиз Ленин, Благоев, Димитров уни бизга васият қилиб қолдирган. Бу дўстлик халқларимиз кучига куч қўшади, қийинчиликларни бартараф этишга ёрдам беради, коммунизм йўлидаги катта ва шонли юришда янгидан-янги ғалабаларга илҳомлантиради.

Тошкентни Софиядан неча минг километр масофа ажратиб турибди. Лекин қардошлик ва дўстликка ҳеч қандай масофа халақит бермайди. Совет кишилари сизнинг жўш уриб турган ҳаётингиз ҳароратини кун сайин, соат сайин сезиб турибдилар, қардош болгар халқи Болгария Коммунистик партиясининг доно ва синалган раҳбарлигида мамлакатни социалистик асосда ўзгартиришда эришган жуда катта муваффақиятларидан сиз билан бирга қувонмоқдалар.

Бу муваффақиятлар Болгария халқаро мавқеининг янада мустаҳкамланишини, энг муҳим халқаро проблемаларни ҳал қилишда унинг роли ва обрўйининг ўсишини таъминладилар. Халқ Болгарияси социалистик лагердаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда тинчлик учун, империалистик мамлакатларнинг агрессив сиёсатига қарши қатъий ва изчиллик билан курашмоқда.

Ватанимизнинг барча халқлари сингари Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари ҳам Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди белгилаб берган тарихий режаларни амалга ошириш, беш йиллик планнинг улуғвор топшириқларини бажариш учун фидокорона курашмоқдалар, экономика ва маданиятни ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришмоқдалар.

Болгария ва Ўзбекистон халқларининг бу муваффақиятлари самимий бузилмас дўстлигимизнинг ажойиб натижасидир, бу дўстлик ҳамма соҳада — яқиндан қилинган иқтисодий ҳамкорликда, маданий бойликларни доимо айирбошлашиб туришда, Ўзбекистондаги Тошкент ва Андижон областларининг Болгариядаги Хасково ва Ямбол округлар ўртасидаги социалистик мусобақа революцион шавқ-завқида намоён бўлмоқда. Буларнинг ҳаммаси мамлакатларимизда социалистик ва коммунистик қурилиш вазифаларини шараф билан ҳал этишда бизга ёрдам бермоқда.

Халқларимиз дўстлиги коммунизм буюк ғоялари билан суғорилган ва жипслаштирилгандир. Совет Иттифоқи ва Болгария шонли коммунистик партиялари ва уларнинг жанговар штаблари — Марказий Комитетлари халқларимиз дўстлигининг илҳомчиларидир.

Болгар ва совет халқларининг буюк ва бузилмас дўстлиги кун сайин мустаҳкамланаверсин. СССР ва Болгария абадий бригадир. Ҳарбир болгар шуни билсинки, бизда, Ўзбекистонда унинг учун эшикларимиз ва қалбларимиз ҳамиша очиқдир!

Бизнинг бу мактубимиз сизга, азиз дўстлар, бутун болгар халқига ўзбек халқи қалбининг ҳароратини ва қизғин муҳаббатини, сизларга равнақ ва бахт-саодат тилаб билдирган самимий истакларимизни етказсин.

Бизнинг чин ва содиқ дўстимиз буюк болгар халқига шон-шарафлар!

Ўз халқини социал тараққиёт нурафшон чўққилари сари бошлаб бораётган Болгария Коммунистик партиясига шон-шарафлар бўлсин!

Совет халқи барча ғалабаларининг ташкилотчиси ва илҳомчиси— Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар бўлсин!

Ер юзида тинчлик ва бахт-саодат йўлида социалистик лагерь мамлакатларининг жанговар ҳамдўстлиги асрлар давомида яшайверсин ва мустаҳкамланаверсин!

Ш. РАШИДОВ
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари

Ё. НАСРИДДИНОВА
Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумининг Раиси

Р. ҚУРБОНОВ
Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси

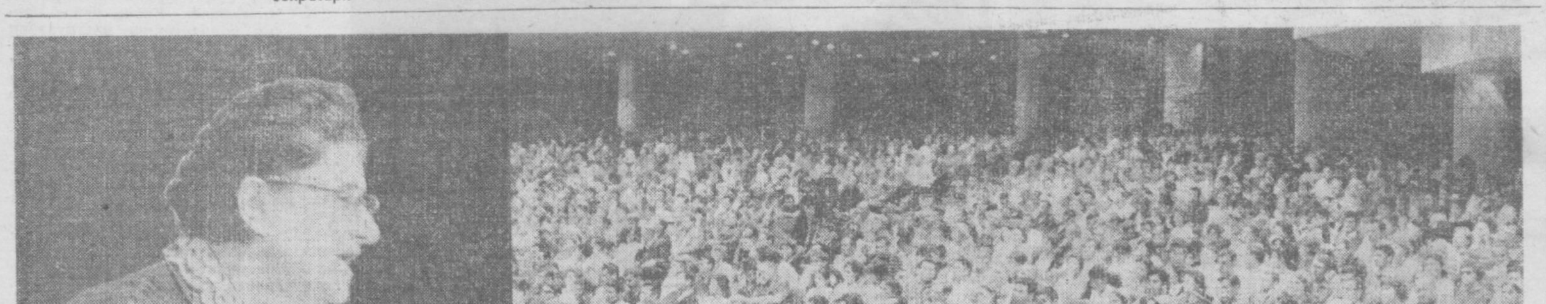

Суратда: Санъат саройида Болгария маданияти декадаси нинг ёпилишига бағишланган тантанали кеча, минбарда деле гация раҳбари Цола Драгойчева.

ДЎСТЛИК ҲАММА НАРСАДАН АЗИЗ

Бир-бирига чармашиб кетган қизил атир гул билан лўппи очилган пахта кўсаги эмблемаси театрлар ва концерт залларини, колхозлар ва ишчи посёлкаларининг маданият саройларини ўн кун давомида безаб турди. Ўзбекистондаги Болгария маданияти Декадаси тантанавор босиб ўтган ҳамма жойда Болгария Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари ҳилпираб турди.

Ўзбеклар диёри қардош мамлакат вакилларини нон ва туз билан кутиб олди. Халқимиз меҳмонлар йўлига беҳисоб гуллар сочди. Шаҳарлар ҳам, қишлоқлар ҳам, дала шийпонлари ҳам ажойиб ўлкамиз бойлиги ва довруғи бўлган ҳамма нарсалар — қуёш нури, самимий меҳмондўстлик қалбларнинг меҳрибонлиги билан ҳурматли меҳмонларни кутиб олди ва табриклади.

Болгар ва Совет халқларининг ажойиб дўстлиги тўғрисида, озодлик учун олиб борилган жангларда тобланган ва бутун инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизм йўлида қилинаётган меҳнатда мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ҳақида айтилган сўзларнинг ҳаммасини ҳисоблаб чиқиб бўлмайди.

Меҳмонлар яна Тошкентга келишди. Декаданинг ёпилишига бағишланган кечада қатнашишни истаган ҳамма кишиларни Санъат саройи яна ўз бағрига сиғдира олмаётир.

Болгар—совет дўстлиги Умумхалқ комитетининг раиси, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Цола Драгойчева бошчилигидаги азиз болгар дўстлар пайдо бўлганида залдагилар уларни қизғин, узоқ давом этган гулдирос қарсаклар билан кутиб оладилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Лященко, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, Г. А. Габриельянц, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон министрлари, ижодий союзлар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, маданият, фан ва санъатнинг таниқли арбоблари меҳмонлар билан бирга Президиумдан жой оладилар.

Ўзбекистонда Болгария маданияти Декадасининг ёпилишига бағишланган тантанали кечани Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ё. С. Насриддинова очади.

Болгария Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг садолари тантанавор янграйди.

— Азиз болгар дўстлар! Азиз ўртоқлар! — дейди Ё. С. Насриддинова. Серқуёш Ўзбекистонда Болгария Халқ Республикаси маданияти Декадаси поёнига етай деб қолди. Декада якунларини тўплаётган ҳозирги вақтда тўла асос билан шуни айтиш керакки, Декада республикаларимиз халқлари ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Декада улкан қувончли умумхалқ байрамига, тобора мустаҳкамланиб ривожланиб бораётган совет-болгар дўстлигининг унутилмас кудрати намойишига айланди, Ленин йўлидан буюк мақсад — социализм ва коммунизм тантанаси сари бораётган Совет

(Давоми иккинчи бетда).

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Юмжагин Цеденбал туғилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан унга КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан табрик телеграммаси юборилди.

Телеграммада ўртоқ Ю. Цеденбалга монгол халқининг бахт-саодати йўлида, совет-монгол дўстлиги манфаатларини кўзлаб, тинчлик, демократия ва социализм ишининг тантаналари йўлида самарали меҳнат қилишни тилаб самимий истаклар билдирилади.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Болгар маданиятининг Ўзбекистондаги декадасини муваффақиятли ўтказганликлари ҳамда болгар ва ўзбек халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан декада қатнашчиларидан 30 киши Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

МУСТАФО ЧАЧИНИНГ ҚИММАТЛИ МАСЛАҲАТИ:

МАШИНАНГ СОЗ БЎЛСА, ИШИНГ УНУМЛИ БЎЛАДИ

Оққўрғондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг донгдор механизатори Мустафо Чачи бошлиқ 3-бўлими далаларида шу кунларда 45 терим машинаси ишламоқда. Мустафо кўп йил тракторчи бўлиб ишлаган, сўнгра эса механизациялашган звенога раҳбарлик қилди. Кейинги олти йилдан буён эса у бўлим бошлиғи вазифасида ишламоқда. Бўлимида ҳар йили гектаридан 30-35 центнердан «оқ олтин» йиғиб олинади. Асосий ҳосил механизмлар ёрдамида терилади.

Бўлим пахтазорларида бу йил ҳам машиналар тўхтовсиз ва аъло даражада ишламоқда. Ҳар бир машинада юқори унум билан сифатли пахта терилаётганлиги, нобудгарчиликка йўл қўйилмаётганлиги ҳамманинг диққатини жалб этмоқда.

Ўтган куни Мустафо Чачи Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ ва Бўка райони пахтакорларининг кенгашида сўзга чиқиб, агрегатларнинг унумли ишлаши учун, нобудгарчиликка йўл қўйилмаслик учун, машиналарни қандай созлаш кераклиги ҳақида гапириб берди.

Кўпгина механизаторлар бизга мурожаат этиб, Мустафо Чачи ўз тажрибаларини газета орқали ҳикоя қилиб берсин, дедилар. Ана шу илтимосга кўра, бугун биз СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Чачининг мақоласини босаяпмиз.

◆ ◆

Областимиз колхоз ва совхозлари далаларида йилдан-йилга кўпроқ терим машиналари ишламоқда. Бу йил қатор хўжаликлар ялпи ҳосилнинг 75-85 процентини механизмлар ёрдамида териб олишга аҳд қилганлар. Терим машинаси эндиликда деҳқоннинг қаноти, мададкори бўлиб қолганлиги ҳақида гапириб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Қаерда машиналарга кенг йўл берилса, ўша жойда терим ишлари суръати тезлашишини, пахта терими 20-25 иш кунида тугалланишини яхши биламиз. Бунинг устига меҳнат харажатлари анча камаяди. Колхозчилар, совхоз ишчиларининг меҳнати енгиллашади.

Бизда машиналар кўп. Лекин ҳар бир агрегатнинг юқори унум билан ва тўхтовсиз ишлаши учун биринчи навбатда далаларни яхши тайёрлаш, машинани тўғри созлаш талаб этилади. Ана шундагина ҳар бир терим машинасининг кўнгилдагидек ишлашига эришиш мумкин.

Дастлаб машина кирадиган ва қайриладиган жойлар ҳақида гапирайлик. Кўп йиллик тажрибадан шу нарса маълумки, бундай жойларни ишнинг кўзини билиб, пухта тайёрлаш ва текислаш керак бўлади. Машиналар қайриладиган жойларнинг кенглиги кам деганда ўн метр бўлиши зарур. Ана шунда машина бемалол бурила олади, унинг ишчи органлари ҳосилга шикаст етказмайди. Лекин баъзи хўжаликларда машиналар қайриладиган жойни жуда тор қилиб оладилар. Бундай қилиш ярамайди. Агар машина қайриладиган жойлар тор бўлса, агрегатларнинг иш унуми паст бўлади, ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўйилади.

Ўқариқларни ҳам обдан текислаш зарур. Шундай қилинса, машиналарнинг шикастланиши сингари кўнгилсиз ҳодисаларнинг олди олинган бўлади.

Яна бир нарсани унутмаслик керак; машинани пахтазорга олиб кириш пайтида унинг орқа томонидаги ғилдираклари қатор ораларидан ўтадиган бўлсин. Бошқача қилиб айтганда машина теримини баҳорда сеялкалар ўтган ердан бошлаш мақбул. Агрегатнинг ғилдираклари ҳамма вақт бир издан юриши зарур. Бунда барабан шпинделларининг айланиш обороти талаб қилинганидек бўлсин. Акс ҳолда машина қисмлари кўсакларини эзиб юборади, пахта ерга тўкилади.

Бизнинг механизаторларимиз худди шундай қиладилар. Улар машинани далага олиб киришдан аввал агрегатларнинг уёқ-буёғини кўриб пухта созлайдилар. Даланинг ҳосилдорлиги, кўсакларнинг оз-кўплигини ҳисобга оладилар. Агрегат олд томонидаги ишчи барабанлари орасидаги тирқиши кўсакларнинг диаметрига мувофиқ келиши керак. Машина юриб ўтганидан сўнг кўсакларда сезилар-сезилмас из қолиши лозим. Бу барабанларнинг тўғри созланганлигини кўрсатувчи белгидир. Ҳозир далаларимизда ишлаётган агрегатларнинг барабанлари орасидаги тирқишлар олдинги қисмларда 35 миллиметр, орқа томонларда эса 33 миллиметр. Тажрибали механизаторлар иш вақтида барабанларнинг ўртасидаги тирқишлар кенглигини вақти-вақти билан текшириб ўлчаб турадилар. Улар терим машинасининг унумли ишлаши ва нобудгарчиликнинг бўлмаслигини таъмин этадилар.

Шунингдек, орқа томондаги барабанлар тасмасининг тўғри бўлиши, тўзиб, ейилиб кетган бўлмаслиги учун ҳам эътиборни кучайтириш керак. Йиғадиган чўткаларни шундай созлаш керакки, уларнинг учи 0,0-1 миллиметрдан ортиқ ботиб турмаслиги лозим. Шунингдек, вентилятор ва подборщикларнинг айлантирадиган тасмаларига ҳам алоҳида эътибор бериш талаб этилади. Улар таранг қилиб тортилган бўлиши керак. Ана шундай қилиб созланса, машиналар тўхтовсиз ишлайди.

Энди машиналарнинг ғўза тупларини тиклаб, уларни сафлаб қўядиган қисмлар ҳақида икки оғиз сўз: Бундай ишчи органларнинг аҳамияти уларнинг номларидан ҳам кўриниб турибди. Уларни тўғри созлаш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Агар кўчатларни тиклайдиган ва сафлаб қўядиган ишчи органлари нормадагидан юқори қилиб кўтариб қўйилган бўлса машина тупларни эзиб юборади, кўсакларга шикаст етади.

Кўпгина механизаторлар терим маҳалида подборщикларни ишлатиш керакми, ёки олиб қўйиш маъқулми, деб ҳалигача баҳслашиб келишади. Бу ҳақда гапирар эканман, шуни айтиш лозимки, фақат бизнинг бўлимимиз механизаторлари эмас, балки совхозимиздаги барча механизаторлар ҳам, мана бир неча йилдирки, машина терими пайтида подборщикларни албатта ишлатишади. Натижа жуда яхши бўлмоқда. Ҳамма гап агрегатни тўғри созлашда қолган. Подборщикнинг қабул қилувчи камераси, барабаннинг қуйи қисми даражасига мослаб ўрнатилади. Шундай қилинса подборщик нормал ишлайди.

Шундай ҳоллар ҳам бўладики, баъзи бир механизаторлар моторнинг ишлаши учун осон бўлсин деб подборщикни олиб қўядилар. Бу нотўғри. Агар агрегат яхшилаб ремонт қилинган бўлса, машина подборщик бўлганида ҳам муваффақиятли ишлайверади.

Сўзимнинг охирида яна шуни такрор айтмоқчиманки, агар барча механизаторлар ўз агрегатларини тўғри созлашга эришсалар, улар албатта терим машиналарининг юқори унумли, сифатли ишлашига эришадилар. Ҳозирги пайтда эса бу энг муҳим аҳамиятга эгадир.

М. ЧАЧИ,
«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг бўлим бошлиғи.

«ОҚ ОЛТИН» ВА «КЎК ОЛТИН» УЧУН

ОҚҚЎРҒОН. Райондаги Димитров номли колхозда Оққўрғон, Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районлари пахтакорлари ва лубкорларининг йиғим теримни тез ва соз ўтказиш юзасидан кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда сўзга чиққан область қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **А. И. Ли** ва область луб тресги бошқармасининг бошлиғи **А. Файзуллаев** ўртоқлар ана шу ҳақда гапирдилар.

— Тан олиш керакки, — дейди ўртоқ А. Файзуллаев, — каноп ҳосилини ўриб-янчиш соҳасида ҳозир олиб борилаётган ишлар талабга тўла жавоб бера олмайди. Ахир ўзингларга маълум, ўтган йили йиллик планни бажара олмай, давлатдан 5 минг тонна луб ҳосили қарздор бўлиб қолган эдик. Бу йил бундай кўнгилсиз ҳолга йўл қўймаслигимиз, ўтган йилги қарзни ҳам узишимиз керак. Бунинг учун етарли ҳосил бор, катта имкониятимиз бор. Ҳамма гап шундаки, бир қатор колхозларда каноп ҳосилини йиғиштириб олишда камчиликларга йўл қўйилмоқда. Агрегатлар тўла қувват билан ишламаяпти. Ўрим-йиғим икки сменада ташкил этилмаган. Шу важдан янги сотиб олинган 150 машинанинг бир қисми ишламай бекор турибди. Юқори Чирчиқдаги «Ўзбекистон», «Ленинский путь», Оққўрғондаги Киров номли, Ўрта Чирчиқдаги Карл Маркс номли колхозлар давлатга каноп ҳосили сотишда айниқса орқада қолаяпти. Лубкор хўжаликлар шу кунгача йиллик планни 60-65 процентдан ошириб бажарган Юқори Чирчиқдаги «Политотдел», Оққўрғондаги Димитров номли, «Победа», «Заря коммунизма» колхозларидан ўрнак олишлари, барча ишчи кучи ва техника воситаларини тўла сафарбар этиб, каноп ҳосили ўрим-йиғимини жадаллаштириб юборишлари керак.

Кенгашда сўзга чиққан Юқори Чирчиқдаги «Политотдел» колхозининг раиси **Т. Г. Хван**, Свердлов номли колхоз раиси **Д. А. Ким** ўртоқлар бу йил ўз колхозларида ҳар қачонгидан ҳам мўл каноп ҳосили етиштирилганлиги, мажбуриятни ортиғи билан бажариш учун ҳамма имкониятлар мавжудлиги тўғрисида сўзладилар.

Оққўрғон районидаги «Ленинград», Охунбобоев номли колхозларда «зангори кема»лар теримга тўла сафарбар этилган. Кунига давлатга йиллик планнинг 6—7 проценти миқдорида пахта топширилмоқда. Теримда пешқадамлик қилаётган бу колхозларнинг раислари **В. И. Пак, Н. И. Кукс** ўртоқлар 30 сентябргача маррага етамиз, деб йиғилганларни ишонтирдилар. Кенгашда «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг бўлим бошқарувчиси ўртоқ **М. Чачи** ўз бўлимида машина терими қандай йўлга қўйилганлиги тўғрисида тажрибаларини сўзлаб берди.

* * *

БЎКА. Шу куни «Бўка» совхозида Бўка ва Бекобод районлари пахтакорлари билан пахта йиғим-терими суръатини кучайтириш юзасидан кенгаш ўтказилиб, муҳим тадбирлар белгилаб олинди.

Бу кенгашда Бекобод район партия комитетининг биринчи секретари **М. Нўъмонов**, Бўка район партия комитетининг биринчи секретари **Т. Ражабов** ўртоқлар районларда йиғим-терим ва давлатга пахта сотишнинг бориши тўғрисида сўзлаб бердилар. Улар машина теримида чинакамига кураш бошлаб юборилмаганини эътироф этдилар.

Бекобод районидаги «Победа» колхози аъзолари йиғим-теримда пешқадамлик қилмоқдалар. Ҳар куни йиллик планнинг 4-5 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда. Шу кунгача бу колхозда йиллик план 35 процент бажарилди.

Кенгашда деҳқонлар учун ҳал қилувчи долзарб кунлар бошланганлиги, бутун кучни, техника воситаларини йиғим-теримга тўла сафарбар этиш лозимлиги тўғрисида маслаҳатлашиб олинди.

Ҳар иккала кенгаш ишида область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** қатнашди ва нутқ сўзлади.

Оқ олтин хирмонига

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ВА ҒЎЗАЛАРНИ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 17 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда терилган	Мавсум бошидан	Бир кунда машинада терилган	Мавсум бошидан бери машинада терилган	Дефолиация қилиш
Оржоникидзе	2,18	15,35	—	—	45,3
Оққўрғон	3,38	12,84	4,42	15,15	151,2
Бекобод	1,98	12,39	2,15	6,15	90,1
Калинин	2,08	10,39	3,50	3,50	70,0
Янгийўл	1,77	9,79	1,76	5,01	92,4
Ўрта Чирчиқ	2,62	9,44	3,33	6,56	145,7
Бўка	2,12	9,39	2,72	8,13	132,5
Юқори Чирчиқ	1,92	9,26	3,00	6,97	99,4
Область бўйича	2,36	10,84	3,05	8,87	120,8

ДЎСТЛИК ҲАММА НАРСАДАН АЗИЗ

(Боши биринчи бетда).

Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси халқларининг қардошлик алоқалари нақадар кучли, мустаҳкам ва бузилмас эканлигини равшан кўрсатди.

Декада талантли болгар халқи қўшиқлари ва рақсларининг ажойиб куйларини, амалий ва тасвирий санъат ҳамда нашр қилинган китоб виставкаларида намойиш қилинган жуда катта ютуқларни, болгар кино усталари яратган тўлқинлантирувчи фильмларни бизга эслатиб туради.

Декада болгар дўстларнинг Ўзбекистон меҳнаткашлари билан самимий учрашувларини, қалбларимизда чуқур таассурот қолдирган учрашувларни бизга эслатиб туради.

Чирчиқ химиклари ва Навоий энергетиклари, Оққўрғон ва Пахтаорол, Андижон ва Жиззах пахтакорлари, Самарқанд олимлари, Нарпай боғбонлари, янги Бухоро ва олтин Фарғона аҳолиси — Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари Болгария Халқ Республикасидан келган дўстларни халқимизга хос меҳмондўстлик, хушнудлик, самимият билан кутиб олдилар.

Бинобарин, бугун яна шуни такрор айтиш керакки, бундай учрашувлар, бундай яқин муносабатлар, маданият ва экономиканинг барча соҳаларида эришилган ютуқларни шу тариқа ўзаро айрибошлашиш олға қараб қилаётган ҳаракатимизни жадаллаштиради, социалистик ва коммунистик қурилишда улуғвор вазифаларни амалга оширишда янги муваффақиятларга эришишимизда ёрдам беради.

Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам марксизм-ленинизм байроғини баланд кўтариб бораётган шонли Болгария Коммунистик партияси раҳбарлигида социализм қуришда ажойиб муваффақиятларга эришаётган мард болгар халқининг ҳаёти ва меҳнатига ғоят қизиқиб қарамоқда.

Болгариялик дўстлар республикамизда бўлган вақтларида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида, унинг ленинча миллий сиёсати, СССР даги ягона, бузилмас, бахтли оилага жипслашган барча халқлар қардошларча беғараз ёрдами туфайли Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда рўй берган жуда катта социалистик ўзгаришларни ўз кўзлари билан кўрдилар.

Бизнинг халқимиз КПСС XXIII съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда.

Шак-шубҳа йўққи, Ўзбекистонда ўтказилган Болгария маданияти Декадаси Болгария Халқ Республикаси билан Ўзбекистон ССР ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқаларни ҳар томонлама ривожлантиришда, қардош мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати йўлида, буюк социалистик ҳамдўстлик халқларининг бахт-саодати йўлида, бутун дунёда мустаҳкам тинчликни таъминлаш манфаатларини кўзлаб болгар-совет дўстлигининг янада гуллаб-яшнашига хизмат қилади.

Қардош болгар халқига чин қалбимиздан зўр бахт-саодат, социалистик жамият қуришда янгидан-янги шонли ғалабалар тилаймиз.

Яшасин совет-болгар халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

Болгария Республикаси билан Ўзбекистон ССР халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланаверсин ва ривожланаверсин!

Қаҳрамон Болгария Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Буюк Совет Иттифоқи Коммунистик партияси — Ленин партиясига шон-шарафлар!

Яшасин бутун дунёда тинчлик!

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Л. С. Абдалинга сўз берилади. У Ўзбекистонда Болгария маданияти Декадасини муваффақиятли ўтказганлик ҳамда ўзбек ва болгар халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаганлик учун Болгар—совет дўстлиги умумхалқ Комитетини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида республика Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб беради.

Меҳмонларга юксак мукофот билан бирга В. И. Ленин ва Д. Благоев портретлари солинган чинни ваза, шунингдек ўзбек чеварлари тиккан, Ўзбекистон тупроғи солинган халтача топширилади. Бу — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиумига ва Министрлар Советига эсдалик туҳфасидир. Болгария делегациясининг раҳбари мукофотлар ва эсдалик совғалари учун қизғин миннатдорчилик билдиради. Пионерлар меҳмонларга чиройли гулдасталар тақдим этадилар.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти Президиумининг раиси Х. С. Шукурова Совет-Болгар дўстлиги жамиятининг Ўзбекистон республика бўлимини ташкил этишга қарор қилинганлигини айтади.

Бу ерда тўпланган кишилар Болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчеванинг нутқини қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

Қардош ўзбекистонлик қадрдон дўстларимиз, азиз ўртоқлар, дўстлар!

Ўн кун муқаддам бу ерда мана шу залда Болгария маданияти ва санъати Декадаси очилган эди.

Бизларни қардошларча очиқ кўнгил билан самимий кутиб олганлик, Декада вақтида кўрсатилган меҳмондўстлик учун делегациямиз номидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ва бутун ўзбек халқига қизғин миннатдорчилик билдиришимга руҳсат этгайсиз.

Биз серқуёш республикангизнинг кўпгина жойларида бўлдик. Биз Ўзбекистон пойтахти Тошкент шаҳри билан, табиий офат вақтида матонат билан ўз постида турган одамлар билан танишдик.

Биз Совет Ўзбекистонининг қудратли энергетика системаси ва саноатининг қалби ураётган Чирчиқ шаҳрини, социализм ва коммунизм қурилишининг шиддатли шамоли Мирзачўлни гулистонга айлантираётганини кўрдик. Биз қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқанд ва Бухорода ўрта асрдаги ўзбек маданияти ёдгорликлари билан танишдик. Саноат шаҳри, замонавий архитектура шаҳри бўлган Навоий бизда жуда катта таассурот қолдирди.

Биз Фарғона водийси ҳақида жуда кўп нарсалар эшитган эдик. лекин «Ўзбекистон дурдонаси» шаҳар ва колхозларида кўрганларимиз тасаввур қилганимиздан зиёда бўлиб чиқди.

Совет Иттифоқи миқёсида олганда кичик, лекин Болгарияга нисбатан тўрт ярим баравар катта бўлган Ўзбекистон сингари ўлка билан танишмоқ учун ўн кун жуда қисқа муддатдир. Бироқ Улуғ Октябрь Социалистик революцияси ғалабаси ўзбек халқига чинакам озодлик ва ҳар томонлама равнақ топиш йўлларини очиб берганлигига ишонч ҳосил қилмоқ учун ана шу кунлар ҳам кифоя қилди.

Совет Иттифоқидаги барча қардош республикалар сингари Ўзбекистон ССР ҳам турли миллатлар ўртасидаги дўстликнинг ёрқин намунаси бўлиб, ленинча миллий сиёсат тантанасини намойиш қилаётганлигини кўрдик.

Биз ўзбек халқининг ажойиб меҳмондўстлигини сизларнинг юртингизга келмасдан олдин ҳам билар эдик, албатта. Лекин ўзбек дўстлар биз келган вақтда ва республика бўйлаб қилган сафаримиз вақтида кутиб олишлари самимият тўғрисидаги барча тасаввурларимиздан ҳам ошиб кетди.

Яна бир нарсани таъкидлаб ўтиш жуда ҳам муҳимдир: Ўзбек хотин-қизлари ҳаётида паранжи абадий йўқолганлигини кўрдик. Хотин-қизларининг ҳозирги аҳволи — Улуғ Октябрь ғалабасидан кейин олға томон босилган жуда катта қадамдир. Хотин-қизлар партия, давлат, хўжалик ҳаётида ва ўзбек халқининг маданий ҳаётида муҳим роль ўйнаётганлиги бизда чуқур таассурот қолдирди.

Ўн кун давом этган сафаримиз вақтида Ўзбекистонда болгар халқига нисбатан нақадар чуқур ҳурмат кўрсатилаётганлигига, сизларда болгар халқининг улуғ фарзанди Георгий Димитровга нақадар зўр муҳаббат билан қаралаётганликка биз ишонч ҳосил қилдик.

Ўзбекистонда ўтказилган Болгария маданияти Декадаси халқларимиз дўстлигининг ажойиб ифодаси бўлди.

Болгария маданиятига бағишланган виставкаларни жуда кўп кишилар келиб кўрди. Биз ҳамма жойда болгар-совет дўстлигига бағишланган жуда кўп шиорларни кўрдик.

Бизнинг дўстлигимиз, бизнинг қардошлигимиз тўкилган қон билан мустаҳкамлангандир.

Биз чуқур аминмизки, Болгария Халқ Республикасида ўтказилган Ўзбекистон маданияти Декадаси ҳамда Ўзбекистонда бўлиб ўтган Болгария маданияти Декадаси абадий ва бузилмас болгар-совет дўстлигига яна ҳам самарали таъсир этади.

Биз болгар халқи номидан, Болгария Коммунистик партияси ва ҳукумати номидан сизларга чин кўнгилдан ташаккур билдирамиз ва ишонч билдириб айтамизки, Болгарияда ўтказилган Ўзбекистон маданияти декадаси ҳамда Ўзбекистонда бўлиб ўтган Болгария маданияти Декадаси мамлакатларимиз экономикасини ва маданиятининг янада равнақ топишига, ёш авлодни юксак ватанпарварлик ва коммунистик ғоялар руҳида тарбиялашга ёрдам беради.

Яшасин коммунизм бунёдкори бўлган ўзбек халқи!

Яшасин шонли КПСС ва унинг Марказий Комитети!

Яшасин Болгария Коммунистик партияси!

Бузилмас болгар-совет дўстлиги асрлар бўйи яшайверсин!

Цола Драгойчеванинг сўнгги сўзларини залдагилар гулдирос қарсаклар билан кутиб оладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов минбарга чиқади. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Болгария Халқ республикаси Халқ мажлиси Президиумига ва Министрлар Советига табрикномасини ўқиб беради.

***

Қалбимиз яқин — қўшиғимиз яқин. Шу сабабли Болгарияда ва ўзбеклар диёрида вужудга келган қўшиқ ва рақслар Декаданинг якунловчи концертида айниқса зўр куч билан янгради ва намойиш қилинди.

Ўзбекистонга етиб келган болгар қўшиғи диёримизда абадий қолиб кетади. Бу қўшиқни СССР халқ артисти Саодат Кобулова куйлайди.

Концерт давом этади... Қўшиқлардан кейин рақслар бошланади, рақслардан сўнг опералардан олинган ариялар куйланади. Бу концертда Евелина Стоцева, Христо Минчев, Веселин Парашкевов, Николай Здравков, Николай Евров овозлари янгради, «Баҳор» ансамбли ҳамда Болгария ва Ўзбекистоннинг кўпгина бошқа санъат усталари ўз маҳоратларини кўрсатдилар. (ЎзТАГ).

СССР Мудофаа Министрининг БУЙРУҒИ

1966 йил 18 сентябрь № 211 Москва шаҳри

Шонли гвардиячи қисмлар, кемалар ва бўлинмаларнинг солдатлари ва матрослари, сержантлари ва старшиналари, офицерлари, генераллари ва адмираллари, ўртоқлар!

Совет гвардиясининг запасда ва отставкадаги ветеранлари!

Совет Қуролли кучларининг жангчилари!

25 йил муқаддам, 1941 йил 18 сентябрда Совет Армиясининг тўрт ўқчи дивизиясига гвардиячи дивизиялар деб ном берилган эди. Советлар Ватанимиз учун, фашистлар Германиясининг Москвага зўр бериб интилган қўшинларига қарши олиб борилган жангларда бу дивизиялар мардлик, жасорат, интизомлилик ва уюшқоқлик намуналарини кўрсатдилар, улар курашнинг оғир шароитларида немис-фашист қўшинларга бир неча марта зарбалар бериб, уларни қочишга мажбур этдилар.

Бундан кейин душманга қарши олиб борилган жангларда гвардиячи бўлинмалар сони узлуксиз кўпайиб борди. Совет Армиясининг энг яхши қисмлари ва бўлинмаларига ҳамда Ҳарбий Денгиз Флотининг энг яхши кемаларига гвардиячи деган фахрий ном берилди. Улуғ Ватан урушининг охирига бориб, гвардиячи қисм ва кемалар Қуролли кучларининг барча турларида пайдо бўлди ва қўшинларнинг асосий ўзаги бўлиб қолди.

Коммунистик партия тарбиялаган совет гвардияси халқимизнинг энг яхши фазилатларини: коммунизм ғояларига чексиз садоқат, Ватанга муҳаббат, ўз сафларининг жипслиги, ўртоқларга бузилмас иноқлик, темирдек мустаҳкам ҳарбий интизом, оммавий қаҳрамонлик фазилатларини мерос қилиб олди. Гвардиячи қисмлар ва кемалар уруш кунларида мудофаада мустаҳкам матонат, ҳужумда олға қараб шиддатли интилишни кўрсатдилар, улар илғор тажриба ва ҳарбий маҳорат мактаби бўлиб қолдилар.

Гвардиячилар кўрсатган шонли жасорат ҳар бир совет жангчиси учун ўз Ватанига садоқат билан хизмат қилиш, ҳарбий бурчни намунали ўташнинг ёрқин тимсоли бўлиб қолди.

Урушдан кейинги даврда гвардиячи қисмлар ва кемалар ўқиш ва интизомда юксак кўрсаткичларга эришиш учун курашувчиларнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Барча совет Қуролли кучлари сингари улар агрессорга қақшатғич зарба бериш учун доимо жангга шай бўлиб турибдилар.

Гвардиячи жангчилар, ана шу юксак номга муносиб бўлинглар!

Армия ва флот жангчилари! Совет гвардиясининг шонли жанговар традицияларини муқаддас билиб сақлангиз ва кўпайтирингиз! Жанговар ва сиёсий тайёргарликда янгидан-янги муваффақиятларга эришингиз!

Совет гвардиясининг 25 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун, 18 сентябрда, маҳаллий вақт билан соат 21 да Ватанимиз пойтахти—қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар—Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессада, қаҳрамон қалъа Брестда, шунингдек дастлабки гвардиячи қисмлар шиддатли жанглар олиб борган Ельня шаҳрида тўплардан бирйўла йигирма марта ўқ узиб салют берилсин.

Совет гвардиясига шон-шарафлар!

Яшасин коммунизм бунёдкори бўлган совет халқи!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси— Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи маршали

Р. МАЛИНОВСКИЙ.

ҚИРҒИЗИСТОН УЧАСТКАСИДА

Бугун Тошкент улкан қурилиш майдонидан иборат. Иттифоқимизнинг барча шаҳарларидан ёрдамга келган бинокорлар зилзила оқибатларини бартараф этиш ва янги Тошкентни яратишда қўлни-қўлга бериб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Барча участкаларда иш қизғин. Илғорлар дастлабки иморатларни фойдаланишга топшириш арафасида турибдилар. Чилонзорнинг 16-секторида қирғизистонлик қардошларимиз тошкентликларга турар-жойлар қуриб бермоқдалар. Улар қисқа муддат ичида 13 минг квадрат метр уй-жой ҳамда битта болалар боғчаси бунёд этишга аҳд қилганлар. Шу кунлардаги меҳнат ва жасорат зиммадаги катта мажбуриятга яраша бўляпти.

Фрунзе ва Ўш бинокорлари қурилиш майдонларида ишни икки сменада ташкил этганлар. Қирғизистондан келаётган темир-бетон буюмлари ҳамда девор панеллари тез ва соз монтаж қилинмоқда. Фидокорона меҳнат бугун ўз самарасини кўрсатиб турибди. 48 оилага мўлжалланган тўрт қаватли дастлабки иморат фойдаланишга топшириш арафасида. Бу бино қурилишида Ю. Фомин бошлиқ комлекс бригада аъзолари, В. Козлов, М. Зовацкая, Э. Бурдейва каби илғор бинокорлар айниқса зўр ғайрат кўрсатишяпти.

Э. ҚОДИРОВ.

Суратларда: Янги Тошкент қурилиши зарбдорлари — Москвалик шофёр В. Александров (ўнгдан биринчи), украиналик бинокор Пётр Горкаенко ва ленинободлик кранчи Николай Смоляр ўртоқларни кўриб турибсиз.

А. Тўраев ва А. Абалян фотолари.

ТАЖРИБА АЛМАШДИЛАР

Область партия комитети шаҳар ва район партия комитетлари партиявий ташкилий бўлимлари инструкторларининг семинарини ўтказди.

Семинарда «КПСС XXIII съезди қарорлари асосида область шаҳар ва районлари партия комитетлари партиявий-ташкилий бўлимларининг иш услуби ва методларини такомиллаштириш тўғрисида» область партия комитети партиявий-ташкилий бўлимининг мудири С. А. Аҳмедов доклад қилди.

Олмалиқ шаҳар партия комитетининг инструктори М. С. Ильин, Чирчиқ шаҳар партия комитетининг инструктори В. А. Лисенков, Оққўрғон район партия комитети инструктори Т. Чиниибеков, Киров район партия комитетининг инструктори В. М. Глазунова, Ўрта Чирчиқ район партия комитетидан Х. Мадалиев, Октябрь район партия комитетидан В. А. Петрова ўртоқлар сўзга чиқиб, ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Область партия комиссияси раиси ўртоқ А. И. Шкуратов шахсий ишни кўриш практикасидан гапириб берди.

Область партия комитетининг молиявий-хўжалик сектори мудири Г. А. Аваков ўз сўзини партия взносларини тўлаш масаласига бағишлади.

Семинарда область партия комитетининг иккинчи сектори А. С. Пономарев сўзлади.

ИШЧИЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

4-нон заводи коллективи тайёрлаб бераётган маҳсулотлар дастурхонимиз зийнати бўлмоқда. Корхонада асосий иш жараёнлари тўла механизациялаштирилган. Завод маъмурияти ишчиларга, инженер-техник ходимларга алоҳида ғамхўрлик қилмоқда. Яқинда корхона маблағи билан 150 ўринли болалар боғчаси қуриб битказилди. Унда ҳозир завод ишчиларининг фарзандлари тарбия кўрмоқдалар. 180 оила эса кўркам турар-жойларга кўчиб ўтди.

Завод ишчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш намунали йўлга қўйилди. Қизил бурчак, кутубхона, клуб доимо очиқ. Ҳар ҳафтада бир марта халқаро аҳволга доир суҳбатлар ўтказиляпти. Ишчилар дам олиш кунларида шаҳар атрофига сайрга чиқмоқдалар. Бу йил корхона меҳнаткашларидан кўпчилиги бепул йўлланмалар билан дам олиш уйларида ҳордиқ чиқариб қайтишди. Буларнинг барчаси баракали меҳнат қилишга имкон туғдирмоқда.

Ё. МОРДУХАЕВ.

ҚУРИЛИШ ИНДУСТРИЯСИНИНГ РАВНАҚИ

АПН мухбири бинокорлик материаллари саноати министрининг биринчи ўринбосари А. Болдиревга мурожаат қилиб, ундан беш йил давомида қурилиш материаллари саноати қандай юксакликларга эришажаги ҳақида гапириб беришни илтимос қилди. Ўртоқ А. Болдирев қуйидагиларни ҳикоя қилди.

Биз жуда ҳам кўп қураяпмиз. Бу соҳада мамлакатимиз жаҳонда биринчи ўринда маҳкам турибди. Шунга қарамай капитал қурилиш масштаби тўхтовсиз равишда ўсиб бормоқда. Агар 1961-1965 йилларда шу мақсад учун 211 миллиард сўм сарфланган бўлса, янги беш йилликда биз 310 миллиард сўмлик қурилиш ишларини бажарамиз. Маблағнинг маълум қисми қишлоқ хўжалиги, химия, енгил ва озиқ-овқат саноатини юксалтиришга ҳамда турар-жойлар қуришга сарфланади. Беш йил давомида шаҳар ва ишчи посёлкаларида 400 миллион квадрат метрдан кўпроқ турар-жой майдони фойдаланишга топширилади. Бундан ташқари қишлоқ жойларда аҳоли ва колхозлар ўз кучлари билан 2-2,5 миллионта турар-жойни қуриб оладилар.

Шундай улкан ишни бажаришда, албатта, қурилиш материаллари саноати ҳам ўз ҳиссасини қўшиши керак. Бизнинг маҳсулотларимиз қурилишни янада индустрлаштиришга хизмат қилади. Йиғма деталлар ва конструкцияларнинг ҳажми йирик, аммо вазни енгил бўлмоғи керак. Булар заводларда ўнғай ва арзон нархда тайёрланиши лозим.

Илмий-техника ва конструкторлик бюролари бу соҳада кўзга кўринарли муваффақиятларни қўлга киритдилар. Чидамли бетон ва мустаҳкам арматураларнинг қўлланилиши натижасида турар-жой, саноат корхоналари, кўприклар ва бошқа мураккаб инженерлик иншоотлари қурилишида анчагина енгил конструкциялардан фойдаланиш имкони туғилди. Йиғма деталлар ва конструкциялар ишлаб чиқариш ва уларнинг ассортиментини кенгайтириш, сифатини яхшилаш натижасида меҳнат унумдорлиги анча ошмоқда. Қурилиш экономикаси институтининг ҳисобига кўра сўнгги йилларда меҳнат унумдорлигининг ўсиши асосан йирик ҳажмли конструкциялар, йиғма темир-бетонлар, заводларда тайёрланган панеллардан фойдаланиш ҳисобига бўлмоқда.

Аммо, материалларнинг кўпгина турлари ҳали ҳам етишмаётир. Шунинг учун капитал қурилиш суръати кўнгилдагидек ошиб бормайди. Янги беш йилликда мустаҳкам қурилиш материаллари базасини яратиш учун бизнинг саноатимиз илгаригидан ҳам юксакроқ суръат билан ривожланаверади. Агар 1966-1970 йилларда қурилиш-монтаж ишларининг ўртача йиллик ўсиши 7,5 процентни ташкил этса, қурилиш материаллари саноати ҳар йили ўртача ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни 9 процент кўпайтиради. Беш йилликда цемент ишлаб чиқариш 72 миллион тоннадан 100-105 миллион тоннага, йиғма темир-бетон конструкциялари ишлаб чиқариш 56 миллион кубометрдан 80 миллион кубометрга етади. Шифер ишлаб чиқариш 1.6 баравар, ойна 1,4 баравар, металл бўлмаган трубалар тайёрлаш 2 баравар кўпаяди.

1970 йилга бориб саноат бинолари ва иншоотлари (буларга қишлоқ қурилиши ҳам киради) қурилишига фойдаланиладиган умумий йиғма темир-бетон буюмларининг ярми сарфланади. Турар-жой ва граждан қурилиши учун деталлар ишлаб чиқариш 23 миллион кубометрдан 30 миллион кубометрга етади.

Янги беш йилликда энг прогрессив ҳисобланган йирик панеллар тайёрлаш ҳажми сезиларли даражада кенгаяди. Шу мақсадда бу йил мамлакатда 238 та йиғма темир-бетон буюмлари корхонаси ва 61 та уйсозлик комбинати қурилади. Уларнинг қуввати 4 миллион квадрат метр турар-жойга етарли материаллар тайёрлаб беришга етади. 1970 йилга бориб йирик панелли уйлар учун конструкциялар ишлаб чиқаришни 20 миллион квадрат метрга етказмоқчимиз. Силикат, керамзит ва бошқа хил енгил материаллардан тайёрланадиган йирик ҳажмли панеллар анчагина кўпаяди. Бу биз учун жуда катта фойда келтиради. Чунки уларни тайёрлаш учун қимматли хомашё сарфланмайди.

Келажакда пардозлаш материаллари ишлаб чиқаришни ҳам кенгайтирамиз. Шу жумладан пардозловчиларни қўл меҳнатидан озод қилувчи линолеум тайёрлаш кўпаяди. У ҳар бир хона ҳажмига мосланган бўлади. Ишлаб чиқариладиган шиферннг ярми эса икки-уч метрли бўлади. Бундай шиферлардан фойдаланиш қурилиш таннархини анчагина арзонлаштиради. Чунки йирик шифер ишлаб чиқариш учун сарфланадиган хомашёлардан 6-7 проценти тежаб қолинади. Одатдаги оқиш шифердан ташқари ҳар хил рангдаги шиферлар ишлаб чиқаришни ҳам йўлга қўймоқчимиз.

Янги беш йилликда цементлар сифати ғоятда яхшиланади. Бинокорлар «800» ва «900» маркали мустаҳкам цемент олиш шарафига муяссар бўладилар. Бундан ташқари бинога жило берувчи декоратив цементлар ҳам ишлаб чиқарила бошланади. Олдимизда полимер қопланган труба ва зичлиги кучайтирилган асбестоцемент трубалари ишлаб чиқариш вазифаси ҳам турибди. Бу вазифа ҳал бўлса, ҳар бир километр газопровод ўтказишдан давлат 900 сўмлик маблағни тежаб қолади. Шундай қилиб, ҳар бир километрда 40 тоннагача пўлат трубани иқтисод қилиб қолиш мумкин.

Ойна саноатида витрина ойнаси ишлаб чиқариш уч марта кўпаяди. Стеклопрофилит материалидан йирик-йирик ҳажмларда ғоят тежамли бўлган ойналар ҳам тайёрлаш мўлжалланмоқда. «Стемалит» типидаги ойналардан рангли девор панеллари ишлаб чиқариш, қуёшдан ва иссиқдан ҳимоя қилувчи тўсиқлар тайёрлаш анча кўпаяди.

РАҲМАТ, ҚАРДОШЛАР

Чилонзор массивининг 5-кварталида турар-жойлар қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилаяпти. Бу ерда Луганск шаҳридан келган бинокорлар меҳнат қилишаяпти. Тошкентликлар Луганск қурувчиларининг кенг қулоч ёзиб кутиб олганларига ҳозир уч ойдан ортиқроқ вақт бўлди. Ўтган ойлар мобайнида дўстларимиз катта ишларни амалга оширишди. Дастлабки тўрт қаватли бино бугун фойдаланишга шай бўлиб турибди. Эрта-индин комиссия уни қабул қилиб олгач, кўркам квартираларга зилзиладан кейин бошпанасиз қолган тошкентликлар кўчиб киришади.

Биринчи бинони барвақтроқ фойдаланишга топширишда С. Иванов, К. Хайнус, В. Ладик каби бинокорлар айниқса ғайрат кўрсатишди. Улар ҳозир ҳам смена топшириқларини ортиғи билан адо этишяпти.

— Октябрь ойи ичида яна бир бинони фойдаланишга топширамиз, — дейди қурилиш участкаси бошлиғи ўртоқ В. Павленко. — Унинг биринчи қаватига магазин жойлашади. Ҳозир дурадгорлик бригадаси бу турар-жойнинг томини ёпяпти. Янги йилгача яна иккита бинони қўлдан чиқариш ниятидамиз.

Чилонзорнинг 12-секторида эса киевлик бинокорлар турар-жойлар бунёд этмоқдалар. Дастлабки 80 квартирали бино томи ёпиб бўлинди. Пардозлаш ишлари жадал олиб борилаяпти. Киевлик азаматлар 2400 квадрат метрли бу беш қаватли бинони 20 октябргача тўла фойдаланишга топширадилар. Улуғ Октябрь байрами арафасида эса, яна шундай иккинчи бино тошкентликларни ўз бағрига олади.

Шу кунларда украиналик қардошларимиз ишни икки сменада ташкил этиб, бошқа бинолар қурилишини ҳам жадал олиб бормоқдалар. Оқтепа массивида улар тўққиз қаватли турар-жойнинг пойдеворини битириб қўйишди. Е. Кулик, Н. Герсенко, М. Музик, М. Маларенко каби Украинага довғи кетган қурувчилар Тошкентда ҳам шуҳрат қозонишяпти. Уларнинг меҳнатидан ҳамма хурсанд бўлмоқда.

Ҳ. АКМАЛОВ.

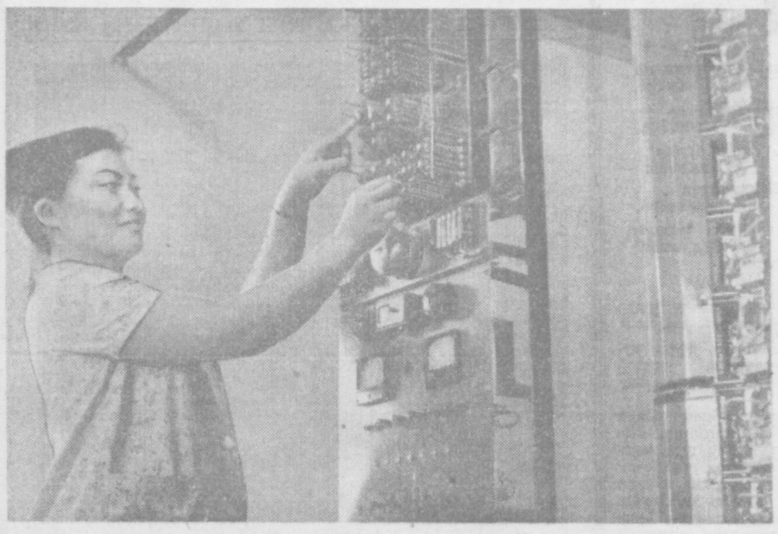

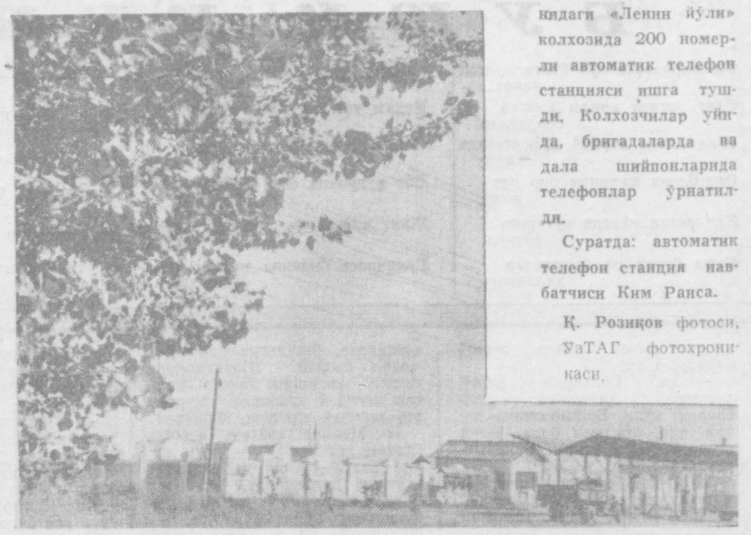

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида 200 номерли автоматик телефон станцияси ишга тушди. Колхозчилар уйида, бригадаларда ва дала шийпонларида телефонлар ўрнатилди.

Суратда: автоматик телефон станция навбатчиси Ким Ранса.

Қ. Розиқов фотоси, ЎзТАГ фотохроникаси.

МАЛАКАЛИ МЕХАНИЗАТОРЛАР ЕТИШТИРАЙЛИК

КПСС XXIII съезди халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 - 1970 йилларга мўлжалланган улкан программасини қабул қилди. Съезд қарорларида қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини комплекс механизациялаш негизида янада ривожлантириш масалалари катта ўрин тутди.

Беш йиллик ичида мамлакат колхоз ва совхозлари учун 1790 минг трактор, 1100 минг автомобиль, 10,7 миллиард сўмлик бошқа хил машиналар етказиб берилади. Қишлоқ хўжалигини техника билан қуроллантиришнинг ана шундай ривожлантирилиши колхоз ва совхозларни малакали механизатор кадрлар билан янада тўлароқ таъминлаш масаласини илгари сурадн.

Ўтган йиллари хўжаликларда механизаторларнинг катта отряди етишиб чиқди. Улар мураккаб қишлоқ хўжалик машиналарини тўла ўзлаштириб олганлар. Шу туфайли ҳам энг яхши кадрлар юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқдалар. Ана шундай малакали механизаторларнинг кўпгина қисми профессионал-техника билим юртларида таълим олганлар.

Кейинги ўн йил ичида Тошкент областининг ана шундай ўқув юртларида 6630 йигит-қиз механизаторлик ихтисосини эгаллаб, дастлабки меҳнат синовидан ўтди. Қишлоқ профессионал-техника билим юртлари «Узсельхозтехника» бошқармалари ва бўлимларининг ишлаб чиқариш практикасига янги ва илғор усулларни жорий этиш соҳасида ишончли ёрдамчига айландилар.

Қишлоқ билим юртларини битирган жуда кўп кишилар ишлаб чиқаришнинг тажрибали командирларига айландилар. Улар орасида Ўрта Чирчиқ районидаги В. Терешкова номли колхоз раиси Умри Ҳасанова, республикада хизмат кўрсатган механизатор Турсуной Раимова ва бошқалар бор.

Шундай қилиб, областдаги профессионал-техника таълимоти ўқув юртлари хўжаликларни малакали механизаторлар билан таъминловчи асосий манбалардан бирига айланди. Ҳозирда областдаги тўртта қишлоқ билим юрти ва саккизта мавсумий филиалларда 1320 ўқувчи таълим оляпти. Улар тракторчи, пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари, чорвачилик фермаларининг механиклари, қишлоқ электр станцияларининг монтёрлари, тракторлар ва бошқа машиналарни ремонт қилувчи слесарлар, шофёрлар бўлиб етишадилар. Ҳозирги вақтда шу иқтисослар миқёсини янада кенгайтириш учун имкониятлар етарли.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, область совхозлар трести ва «Узсельхозтехника»нинг область бўлими КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорларига мувофиқ профессионал-техника билим юртларида мелиорация ишларини олиб борадиган механизатор кадрлар тайёрлаш масаласини кўриб чиқишлари лозим.

Қишлоқдаги билим юртларининг педагогик коллективлари, партия ва комсомол ташкилотлари кейинги вақтларда ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида анча ишларни амалга оширдилар. Бунда «Жамиятшунослик» ва «Эстетик тарбия» курсларининг ўқув программасига киритилиши катта роль ўйнади. Жамиятшунослик дарсларида КПСС XXIII съезди материалларини ўрганишга катта аҳамият берилаяпти.

Шунингдек, ўқув юртларида тўгарак иши ҳам анча жонланди. 800 ўқувчи техника ва бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида, мингдан ортиқ ўқувчи спорт секцияларида шуғулланишяпти. Кутубхоналардаги китоб фонди ҳам тобора ортиб боряпти.

Билим юртлари ишида колхоз ва совхозларнинг жамоат ташкилотларининг ёрдами катта. Билим юртларини битириб чиққан, ҳозир эса областимизнинг турли колхоз ва совхозларида механизатор бўлиб ишлаётган кишилар билан учрашувлар ўтказиб туриш одат тусига кирган. Турсуной ва Инобат Охуновалар, Умри Ҳасанова, Турсуной Раимова каби машҳур механизаторлар ўқувчилар ҳузурида тез-тез бўлиб турищади.

Қишлоқ билим юртларида ёшларнинг маданий савиясини оширишга ҳам катта эътибор берилаяпти. Педагогик коллективлар, айниқса қишлоқ қизларини жамоат ишларига кенг жалб этиш соҳасида анчагина ишлар қилишди.

Қишлоқ билим юртларидаги ўқув-тарбия ишлари яхши самаралар беряпти. Билим юртларини битириб чиққан жуда кўп йигит-қизлар меҳнатда илғор бўлиш билан биргаликда, жамоат ишларида ҳам фаол қатнашмоқдалар.

КПСС XXIII съезди механизатор кадрларга диққат-эътиборни янада кучайтириш ғоятда муҳим эканлигини кўрсатиб ўтди. Бунда қишлоқ механизаторларининг тайёргарлик даражасини ошириш асосий масала бўлиб туради. Қишлоқдаги профессионал техника билим юртларининг бу соҳадаги роли ва аҳамияти айниқса каттадир. Ҳозирда республика профессионал таълими бўйича давлат комитети Қишлоқ хўжалик министрлиги ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси билан ҳамкорликда ўқитиш форма ва методларини такомиллаштириш борасида катта иш олиб бормоқдалар. Лекин, ҳозирча бу соҳадаги ютуқлар жуда оз. Билим юртларининг моддий-техника базаси анча кучсиз. Уларнинг баъзиларида замонавий трактор ва машиналар етишмайди. Айрим ўқув юртлари эса ўз биноларига эга эмаслар, янги бинолар қуриш эса суст боряпти.

Бу йил областдаги қишлоқ билим юртлари бир мингга яқин ўқувчини қабул қилдилар. Асосан ўрта мактабларни битириб чиққан ёшлар ҳисобига ўқув группалари тузилди.

Кейинги икки-уч йил ичида эса колхоз ва совхозлар учун 2-2,5 минг малакали ишчи механизатор тайёрлаш мўлжалланган. Бунинг учун уларнинг моддий базаси анча кенгайтирилади. Жумладан, бу йил Пискентда 420 ўринли 15-билим юрти учун бино қурилаяпти. Шунингдек, Орджоникидзе посёлкасидаги комплекс қишлоқ билим юрти, Олмазор поселкасидаги билим юрти янги ўқув корпусларига эга бўлади. Билим юртларини инженер-педагогик кадрлар билан мустаҳкамлаш тадбирлари ҳам яқин келажакда амалга оширила бошланади. Билим юртларига профессионал-техника таълими техникумларини битирган 60 ўқитувчи юборилади.

Шуни ҳам айтиш лозимки, қишлоқдаги билим юртларининг ўқув-тарбия ишларида кўпгина камчиликлар мавжуд. Айрим ўқитувчи ва мастерлар машғулотларга пухта тайёрланмай келадилар, кўргазмали қуроллардан, кино ва диафильмлардан фойдаланмайдилар. Илғор фан ва техника ютуқлари, хўжаликларнинг муваффақиятлари ҳақида ўқувчиларга сўзлаб бермайдилар. Айрим билим юртларида бу соҳада яхши назорат ўрнатилмаган.

Ҳозирги вақтда бу ва шунга ўхшаш бошқа камчиликларни йўқотиш чоралари кўрилаяпти. Машғулотларни бевосита ўқув хўжаликларида ўтказишни яхшилаш кўзда тутилган.

Малакали механизаторлар тайёрлаш давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишдир. Бу масъулиятни профессионал-техника таълими ходимлари билан биргаликда колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳам чуқур ҳис қилишлари лозим. Лекин, айрим хўжаликларнинг раҳбарлари қишлоқ билим юртларига ўқувчиларни ўз вақтида юбормайдилар. Айрим хўжаликларда эса билим юртини битириб чиққан ёшларга тегишли ёрдам берилмайди, мустақил ишлаш учун имконият яратилмайди. Кўпинча улар ёрдамчи ишларга юбориладилар. Бу эса механизаторларнинг қунимсизлигини келтириб чиқаради.

Областдаги барча хўжаликларнинг раҳбарлари, партия, комсомол ва жамоат ташкилотлари механизатор кадрларга ҳар тарафлама ёрдам ва ғамхўрлик кўрсатишлари зарур. Ана шундагина қишлоқларимизни юқори малакали механизатор кадрлар билан тўла таъминлаш имкониятига эга бўламиз.

Х. ИБРОҲИМОВ.
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Профессионал-техника таълими Давлат комитети раисининг ўринбосари.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

БУХОРО ВОҲАСИНИНГ ПАХТАСИ ҚАЙТА ИШЛАНМОҚДА

БУХОРО, (ЎЗТАГ). Ғиждувон пахта тозалаш заводи янги ҳосил пахтасини қайта ишлашга киришди. Корхона мавсумга яхши тайёргарлик кўрди. Ускуналар сифатли ремонт қилинди, тозалаш цехида ўрнатилган установкалар юқори сортли тола ишлаб чиқариш имконини берди.

Областдаги бошқа заводлар ҳам пахтани қайта ишлаб беришга киришдилар.

МИРЗАЧЎЛНИНГ ШИРИН-ШАКАР ҚОВУН-ТАРВУЗИ

ГУЛИСТОН, (ЎзТАГ). Бу йил Мирзачўл даштларида қовун-тарвуздан мўл ҳосил етиштирилди. Область меҳнаткашлари қовун-тарвуз тайёрлаш планини муддатидан олдин бажардилар. Полиз маҳсулотларининг талай қисми Тошкент меҳнаткашларига жўнатилди.

ҚЎҚОН — ДАРЛАСТОН

ҚЎҚОН, (ЎзТАГ). Англиянинг Дарластон шаҳридаги «Рабери оуэн» фирмаси шу йил бошида электр сим учларини совуқ усулда пайвандлаш учун икки агрегат тайёрлаб бериш тўғрисида «Электромаш» заводига буюртма берган эди.

Ўзбекистонда тайёрланган машиналар харидорга мақбул тушди. Англиядан Қўқонга янги буюртма келди. Фирма бу сафар корхонадан ўзи учун икки эмас, балки тўрт машина юборишни илтимос қилди. Завод коллективи фирма буюртмасини муддатидан олдин бажарди. «Электромаш» заводининг маркаси бўлган агрегатлар Англияга жўнатилди.

Қўқон машинасозларининг маҳсулоти Таиландга ҳам экспорт қилинмоқда. Бу маҳсулот Брюссель, Загребда ўтказилган халқаро виставкаларда намойиш қилиб кўрсатилди ва чет эллик мутахассисларнинг юксак баҳосига сазовор бўлди.

Ўлкамизда пахта йиғим-терими қизғин бошлаб юборилди. «Ташавтомаш» заводи коллективи ана шу ҳосилни қоп-қанорсиз хирмонларга етказиб беришда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Ҳозир цехларда тайёрланаётган прицеплар пешма-пеш колхоз ва совхозлар томон жўнатилиб турибди. Суратда: прицепларнинг навбатдаги партиясини пахтакорларга жўнатиш пайти тасвирланган.

С. Махов фотоси.

ЖАХОН ЯНГИЛИКЛАРИ

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ КУРАШИ

АВСТРАЛИЯ

КАНБЕРРА. Бу ерда қаттиқ курашдан кейин Австралиянинг туб аҳолисидан чиққан ва иш ташлаган молбоқарларнинг иш ҳақини шу йил 1 ноябрдан бошлаб анча ошириш тўғрисида, ерли аҳолининг оилаларига социал ёрдам кўрсатиш ҳақида, уларнинг меҳнат қилишлари учун нормал шароит яратиб бериш ҳақида бир битимга келинди. Олиб борилган музокараларда иш ташловчилар, касаба союзлар, маъмурлар ва хўжайинларнинг вакиллари қатнашдилар.

Австралиядаги энг йирик чорвачилик хўжаликларидан бири бўлган Веир-хилл чорвачилик фермаси хўжайинларининг мамлакатнинг туб аҳолиси бўлган ана шу ферма ишчилари август ойи охирида бошлаган стачкасини молбоқарларни оч қолдириб ва репрессиялар қўлланиб бостириш йўлидаги уринишлари мамлакатдаги ишчилар синфининг кескин қаршилигига учради.

Шимолий территориядаги бошқа фермаларнинг ерли аҳолидан чиққан молбоқарлари ҳам Веир-хилл ишчиларининг талабларига қўшилдилар.

АРГЕНТИНА

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентина пойтахтидаги қоғоз саноати корхоналарининг ишчилари 24 соатлик забастовка ўтказдилар. Улар корхона эгалари қонунга хилоф суратда ишдан бўшатган касаба союз раҳбарларининг ишга қайтариб олинишини талаб қилмоқдалар.

Забастовка натижасида шу тармоқнинг Буэнос-Айресда жойлашган барча корхоналарида иш тўхтаб қолди.

А Қ Ш

НЬЮ-ЙОРК. 17 сентябрда Америкада машҳур «Метрополитен опера» опера труппасининг янги мавсуми бошланади. Театр шу куни Америка композитори Самуил Барбернинг «Антоний ва Клеопатра» операсини кўрсатади.

Бироқ премьерадан кейин «Метрополитен опера» ўз пардасини узоқ вақтгача тушириб қўяди. Театр оркестри чолғучилари забастовка эълон қилдилар. Улар фақат премьера вақтидагина музика чалишга рози бўлдилар.

(ТАСС).

УРУГВАЙДА ЯЛПИ ЗАБАСТОВКА

ГАВАНА. 15 сентябрь. (ТАСС). Бугун Уругвай меҳнаткашларининг 24 соатлик ялпи забастовкаси бошланди. Заводлар, банклар, магазинлар, телефон ишламаяпти. Ўқув юртларида машғулотлар тўхтатилди. Автобуслар, поездлар, самолётлар қатнамай қўйди. Портдаги кранлар тўхтаб ётибди. Газеталар чиқмаётир.

Пренса Латина агентлиги мухбирининг Монтевидеодан берган хабарида айтилишича, бу забастовка мамлакатда энг катта касаба союз бўлган, уюшган пролетариатнинг 90 процентини ўз сафларида бирлаштирган меҳнаткашлар миллий конвентининг қарори билан бошланган.

Забастовкачилар минимал иш ҳақи тўғрисида, социал таъминот тўғрисида ва пенсия таъминотини яхшилаш тўғрисида қонунлар қабул қилишни талаб этмоқдалар. Меҳнаткашлар конституциянинг халқ манфаатларига зид равишда ислоҳ қилинмоқчи бўлганлигига кескин равишда қарши чиқмоқдалар.

БОШПАНАСИЗ ҚОЛДИЛАР

ГАВАНА, (ТАСС). Мексика полицияси бульдозерларни ишга солиб, мамлакат пойтахти — Мехиконинг жанубий чеккасида ишчиларнинг уй-жойларини бузиб ташлади. 200 га яқин оила бошпанасиз қолди.

Пренса Латина агентлиги мухбирининг хабар беришича, маъмурлар ўзларининг бу хатти-ҳаракатларини уй-жойлар қуриш учун эгаллаган бу ер ишчиларники эмас, деб изоҳладилар.

Парвоз тугади

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Американинг «Жемини-11» космик кемаси учишни тамомлаб, Атлантик океанда сувга қўнди.

Кеманинг ерга қайтиб тушиши учун 176 миля баландликда ундаги ретроракеталар ишга солинди. «Жемини-11» Кеннеди бурунининг 1116 километр шарқи-жанубида белгилаб қўйилган район яқинидаги сувга Москва вақти билан соат 17 да парашютда тушиб қўнди. Кема ичидаги космонавтлар Чарльз Конрад билан Ричард Гордон учиш вақтида бир қанча илмий экспериментлар ўтказдилар, жумладан кемани «Ажена» ракетаси билан туташтирдилар, очиқ космосга чиқиш тажрибасини ўтказдилар, юлдузлар тўла осмонни ва Ерни фотоаппарат билан суратга олдилар, кемани доимий орбитадан ер юзасидан 850 миля баландликка қисқа вақт чиқариб турдилар.

Космонавтлар «Гуам» авианосига элтиб қўйилади. Эртага уларни вертолёт Кеннеди бурунига олиб боради.

Кема автомат равишда қўндирилди.

ИНДОНЕЗИЯ—МАЛАЙЗИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

ПАРИЖ, (ТАСС). Куала-Лумпурда Малайзия ва Индонезия делегациялари ўртасида бўлиб ўтган ўн кунлик музокаралар ҳақида ахборот эълон қилинди. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Куала-Лумпурдан хабар беришича, ахборотда бундай дейилади: музокараларда мудофаа ва хавфсизлик, савдо, алоқа масалалари ва иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир бошқа проблемалар муҳокама қилинди. Музокараларнинг натижалари қараб чиқиш ва маъқуллаш учун иккала мамлакатнинг ҳукуматларига тақдим этилади.

Музокараларда эришилган фикрлар бирлиги, деди Индонезия делегациясининг бошлиғи полковник С. Прожомисено, шу йил августда Жакартада имзоланган тинчлик битимини амалга ошириш йўлида олға томон қўйилган яна бир қадамдир.

КЕМАСОЗЛАР НАМОЙИШИ

РИМ. Италия целлюлоза саноатининг ишчилари ва хизматчилари икки кунлик забастовка ўтказдилар. Улар меҳнат ҳақида янги битим тузилишини талаб қилмоқдалар.

Специя шаҳрининг кемасозлари корхона эгаларининг кемасозлик корхоналарида ишлаб чиқаришни қисқартириш ниятига қарши норозилик юзасидан ўз ишларини тўхтатдилар.

СОВЕТ ГВАРДИЯСИ 25 ЁШДА

Совет ўқчи дивизияларининг дастлабки тўрттаси 1941 йил 8 сентябрда гвардиячи дивизиялар қилиб қайта тузилган эди. Қуролли кучлар ҳаётидаги ана шу шонли воқеанинг 25 йиллиги муносабати билан ТАСС мухбири А. Медведев СССР Мудофаа министрининг ўринбосари армия генерали В. А. Пеньковский билан суҳбатлашди. Гвардиячи қисмлар ва қўшилмаларнинг Улуғ Ватан урушидаги роли тўғрисида, гвардиячиларнинг тинч кунлардаги ишлари ҳақида гап борди.

СССР Мудофаа Министрининг ўринбосари, Армия генерали
В. А. ПЕНЬКОВСКИЙ
билан суҳбат.

— Бизнинг шонли гвардиямиз немис-фашист босқинчиларга қарши олиб борилган шиддатли жанг алангасида туғилди, — деди генерал. — Ўша пайтдаги ташвишли кунларни бир эслаб кўринг: куч жиҳатидан устун бўлган гитлерчилар жон-жаҳди билан Москвага ёпирилиб келаётган, Ленинград яқинига етиб келган, мамлакат жанубидаги энг муҳим шаҳарлар ва районларни босиб олишга интилаётган эди. Ана шу ҳужумни тўхтатмоқ учун бизнинг армиямиз зўр куч ва ғайрат сарфлашига тўғри келди. 1941 йилги мудофаа жангларининг асосий оғирлигини ўз зиммасига олган, жонажон ернинг ҳар қаричини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб мардлик намуналарини кўрсатган, юксак уюшқоқлик, оммавий қаҳрамонлик намуналарини кўрсатган қўшилмаларга биринчи навбатда гвардиячи деган ном берилди.

Генерал-майор И. Н. Руссиянов қўмондонлигидаги ўқчи дивизия гвардиячи номини олди. Бу дивизия Белоруссия пойтахти яқинида жангга кирди. Қўшилма солдатлари билан офицерлари ёвуз ва макқор душманга бўш келмадилар ва уни ўз участкасида олдинга ўтказиб юбормадилар. Руссияновчилар қурол-яроғлардан усталик билан фойдаланиб, бензин ва ёнувчи аралашма солинган шишаларни ҳамма жойда ишга солиб, фашистларнинг танклари билан мардонавор олишдилар ва уларни ишдан чиқардилар. Август ойида дивизия Ельня шаҳри яқинида гитлерчиларнинг группировкасини тор-мор келтиришда қатнашди, унинг жангчилари яна довюраклик ва матонат билан жанг қилдилар.

127, 153 ва 161—ўқчи дивизияларнинг солдат ва офицерлари ҳам душман билан кучларини ва хатто ҳаётларини ҳам аямай олишдилар. Бу дивизиялар ҳам биринчи гвардиячи қўшилмалар бўлиб қолди. «Курашнинг оғир шароитларида, — дейилган эди СССР Мудофаа Халқ Комиссарининг 1941 йил 18 сентябрь буйруғида, — бу дивизиялар немис-фашист қўшинларини неча марталаб қаттиқ мағлубиятга учратдилар, уларни тум-тарақай қилиб юбордилар, уларни талвасага солиб қўйдилар».

Жанглар кетидан жанглар бўлиб, янги-янги қўшилмалар гвардия сафига қўшила борди. 1941 йил ноябрида генерал-майор И. В. Панфилов қўмондонлик қилаётган 316-ўқчи дивизияга гвардиячи номи берилди. Бу дивизия Волоколамск томонида Москвани ҳимоя қилиб, гитлерчиларнинг бешта дивизияси йўлини тўсиб қўйди. Панфиловчилар бир ойлик жанг даврида 30 минг фашист солдати ва офицерини қириб ташладилар, 170 та танкни яксон қилдилар. Уларнинг довюраклиги, матонати, Ватанга чексиз садоқати жаҳонни қойил қолдирди. Дубосеково разъездида фашист танклари билан тенгсиз жанг қилган ва ўз ҳаётларини қурбон қилиб, бу танкларни ўтказмаган 28 қаҳрамон панфиловчининг жасорати совет кишилари хотирасидан абадий жой олган.

Совет жангчилари Сталинград жангида мислсиз қаҳрамонлик, беқиёс шижоат кўрсатдилар. Қаҳрамон шаҳарнинг соҳил бўйи кўчасидаги деворда: «Бу ерда Родимцев гвардиячилари ҳаёт-мамот учун жанг қилдилар» деган ҳаяжонли сўзларни ҳозир ҳам ўқиш мумкин. Генерал-майор А. И. Родимцев 13-гвардиячи ўқчи дивизияга қўмондонлик қилди. Сталинград яқинида гитлерчиларнинг сараланган галаларини тор-мор келтирган олтита умумий қўшин армиясига, бир қанча танк, артиллерия ва авиация қўшилмаларига гвардиячи номи берилди.

Улуғ Ватан уруши давридаги мудофаа жангларида гвардиячи қисмлар энг зўр матонат кўрсатдилар.

Жуда кўп гвардиячи жангчиларнинг номлари уруш тарихига ёзиб қўйилган. Коммунистик партия оташин совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаб вояга етказган бу гвардиячилар қаҳрамонона ишлар қилишган. Ўз кўкраги билан душман дзоти амбразурасини тўсиб, жангнинг муваффақиятини таъминлаб берган гвардиячи оддий солдат Александр Матросовни ҳозир ким билмайди дейсиз? Ўлгунича қийнашса ҳам ҳарбий сирни айтиб бермаган гвардиячи оддий солдат Юрий Смирнов қанчалик букилмас характерли, нақадар зўр ирода кучига эга бўлган йигит бўлганлигини айтмайсизми. Ҳаво жангларида душманнинг 59 самолётини уриб туширган гвардиячи учувчи Александр Покрышкин уч марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлди.

Ҳозир одамлар совет армияси ва ҳарбий денгиз флоти гвардиячи бўлинмаларининг жангчиларини кўкракка тақиладиган «Гвардия» деган нишонидан ва қалпоғидаги қора-тўқ сариқ лентасидан билиб олишади, деди яна генерал В. А. Пеньковский. Улар ўз қисмларининг жанговар традицияларини муқаддас сақлаб ва кўпайтира бориб, тинчлик кунларида ҳам илдам бўлишга интилмоқдалар, армия ҳаётида ўрнак кўрсатмоқдалар.

Москва — Минск (собиқ Москва пролетар) гвардиячи мотоўқчи дивизияси бунга мисол бўла олади. Жанговар ва сиёсий тайёргарлик кўригидан яқинда ўтган бу дивизия бўлинмалари яхши натижалар кўрсатишди. Ҳозир умуман ана шундай баҳога эришиш осон эмас, чунки, жанговар машқларни бажариш вақтида одатда қийин вазифалар қўйилади. Уруш йилларида гвардиячилар жанг майдонларида ҳар қандай тўсиқни писанд қилмас эдилар. Эндиликда улар ниҳоятда мураккаб ҳарбий техникани қунт ва сабот билан эгаллаб олмоқдалар ва уни самарали қўлланишни биладилар. Уларнинг маҳорати кун сайин такомиллашиб бормоқда.

Рус армиясида гвардия Петр-1 замонида вужудга келган эди. Ўша вақтда гвардиячилар ватан душманларига қарши курашда қўрқув нималигини билмаган сара қисмлар эди. Ўша узоқ даврдаги гвардиячи полкларнинг энг яхши фазилатларини — мислсиз довюраклик, ғалабага бўлган букилмас ирода, жангда жонини қурбон қилиб бўлса ҳам ўзига ва жонажон диёрга доғ туширмаслик фазилатларини совет гвардиячилари ҳам ўзларига тўла-тўкис мерос қилиб олишган. Ленин ўзининг гражданлик бурчини юксак даражада англаш, ўзлари коммунизм қураётган совет халқининг тинч меҳнатини муҳофаза қилаётганликларини англаш ана шу фазилатларнинг кучини беқиёс ошириб юборади. Қудратли совет қуролли кучларининг илғор отряди бўлган гвардия шахсий составн ўз хизматини шараф билан муносиб даражада адо этмоқда ва ҳамиша кўкрак кериб Ватанни ҳимоя қилишга шай бўлиб турибди.

(ТАСС).

Елисавета Багряна

(Болгар шоираси)

БУЮК КУН

Ўтар асрлар,
Календарни оларсиз,
Кўрарсиз ул оловли кун,
учқунни.
Сиз бўлажак эваралар ўқирсиз
Тарихдаги шонли,
буюк у кунни.
Эсларсиз ул Болқон тоғидан
тушган
Ботир элу фарзандингизни
бот-бот,
Жанглар ўтган партизанлар
кам қолган,

Ул мардларга эрк бонги бўлган
қанот...
Сўнг ўзгача кийим кийган
солдатлар
Юлдузлари порлаб кўрсатганда
йўл,
Она-Ватан иккинчи бор эрк
олиб
Яраланган кўксин кўтарган
буткул,
Мана бугун ол байроқлар
ҳилпирар,

Майдонларда куйсиз ўтмас ҳеч
бир дам,
Қадам ташлар бахти кулган,
ёш авлод
Истиқболнинг порлоқ йўлига
бардам.
Биз қудратли бир сафдамиз,
мардона
Жанг қилганмиз тинчлик учун,
бахт учун,
Гулдираса бизнинг метин
одимлар

Жаҳон тинглар унинг ғолиб
бонг, кучин.
Қуёш каби нур сочса-гар
истиқбол,
Жанг-жадалда бизга бўлар
намоён: —
Ул тарихий Тўққизинчи
сентябрь,
Ҳаммаси-чун деймиз раҳмат,
бўл омон!

Русчадан Назармат
таржимаси.

ЭММА

Иван ВАЗОВ

(ҲИКОЯ)

Қайиқ соҳилдан қўзғолиб, ойнадек кўм-кўк, тиниқ сув сатҳидан кўл ўртасига томон сузиб кетди. Кареков камзулсиз, кўйлак енгларини тирсагига қадар қайириб олган ҳолда эпчиллик билан тез-тез эшкак эшиб борар ва унинг сув бетига тинимсиз урилаётган эшкаклари зарбидан, кўл суви қайиқнинг ҳар икки томонида бир хилда майин, шаффоф тўлқин қўзғаб, жимирлатиб ҳамда қандайдир инграган каби давомли, қулқуллаган бўғиқ овоз чиқариб борарди.

Унинг рўбарўсига ўтириб олган Эмма, ажойиб Цюрих кўлининг кўзни қамаштиргудек яшил соҳилларига суқланиб кўз ташлаб борарди. Қиз эгнига кийиб олган кўйлак ғоят нозик, ҳарир, нимпушти ранг оқ матодан тикилган ҳамда унинг суқсурдек қадди-бастига худди қуйиб қўйгандек ярашиб тушгани учун, у аслига қараганда тағин ҳам гўзал, тағин ҳам фариштадек жозибадор, кўринар эди.

Осмон бағрида ўз тўдасидан узилиб чиққан бир туркум кумушранг булутлар, ғоят ажиб бир манзара касб этиб, аҳён-аҳёнда қуёш юзини тўсгани ҳолда аста-секин кўк гумбази қўйнида сузиб борарди. Бундай пайтларда қиз боши узра тутган тиниқ шойи соябонини пастга тушириб, йиғиштириб қўярди. Шундай қилинганда унинг юзларидан ипак соябон ташлаб турган билинар-билинмас енгилгина соя ҳам ариб, қўнғир чамбар сочлари тагидаги очиқ чеҳраси тағин ҳам ёришиб кетар ҳамда немис қизларига хос бўлган латофат билан гул-гул ёниб, яшнаб кетарди.

Ён-теваракни қуршаб олган манзара ҳам кўзга ғоят ажиб кўринарди. Кўл атрофини ўраб турган ёнбағирлар, боғзорлар билан тўлиқ бўлиб, ҳеч қачон сўнмайдиган нафосати билан кулиб тургандек туюларди. Орқада қолиб бораётган муҳташам Цюрих шаҳри туташтирилган кўприклар билан Лиммат дарёсининг ҳар иккала соҳили бўйлаб баланд-баланд қуббалардан иборат ибодатхоналари билан ястаниб ётарди. Олдинда, жануби-шарқ томонда эса осмон уфқлари билан туташиб кетган ва булутлар бағрини ёриб кирган қорли чўққилари билиннар-билинмас кўзга чалиниб турган азамат Альп тоғларининг қораси кўриниб турарди.

Кареков ҳамон ғайрат билан эшкак эшишда давом этар ва унинг ҳар гал бир хилда қилаётган ҳаракати туфайли, қадди тикланган пайтда, жуда ғайри ихтиёрий бир равишда, ғурур билан, кўзлари яккаш Эммага қадалар эди. Бу ёш, истараси иссиқ, чеҳрасидан ёшлик ва қувноқлик белгилари акс этиб турган йигит, Цюрих шаҳрида ҳуқуқшуносликка ўқиётган болгар студенти бўлиб, бу ёш Швейцария қизини, уни ўз фарзандидек қарши олган отаси — профессор Тильштейннинг розилиги билан анча-мунча вақтдан буён шундай қайиқда сайр қилдириб ўйнатиб юрарди.

Шунингдек, у яна бир неча бор ўз қарорининг қатъийлигини синаб кўришга ҳам аҳд қилган йигит эди: у Эммани бутун вужуди билан севарди ва лекин бу ҳақда унга ошкор оғиз очишга журъат этолмасди сира... Хўш, энди қизчи? Қиз ҳам ақалли унинг қалбидан кечаётган ҳис-туйғуларга ўхшашроқ бирон-бир нарсани ўз жисмида сезармиди, асло? Ёки бошқачароқ қилиб айтганда, аёлларга хос энг юксак хулқ-одоб, хислатлар руҳида тарбияланган бу истараси иссиқ соҳибжамол, оқ кўнгил Швейцария қизининг қалбида ҳам дўстлик ниқоби остида бирон-бир ўзгача ҳис-туйғу яшириниб ётган бўлиши мумкинмикин ёки?..

Кареков бу йил университетни тамомлаган бўлиб, Болгарияга қайтиши лозим эди. Аммо у ўзининг бутун вужуди билан Цюрих шаҳрига қаттиқ боғланиб қолганини сезарди... Ажаб, Эмма уни севармикин? Бунга турмушга чиқишга ва ўзи билан бирга Болгарияга жўнаб кетишга кўнармикин у? Кареков қизнинг дўстлигига, ҳамдардлигига ишонар эди, аммо у бунинг бошқа томонларига ҳам ишонса бўлармикин шундоқ? Ҳолбуки у шу вақтга қадар қизга бу ҳақда гапини ҳатто узоқроқдан олиб келиб шаъма қилишга ҳам ботинолмаган эди. Бинобарин, ҳозир ҳам у худди ана шундай фикрлар оғушида ҳамон аллақандай куч ва ғайрат билан эшкак эшишда ҳамда ўзининг эҳтиросли кўзларини ўзи каби оғир ўй-хаёллар билан ўтирган Эммага бот-бот қадашда давом этиб борарди.

— Жаноб Кареков! Шу қадар тезлик билан қаерларга қараб кетяпсиз? Мабодо Болгорияга эмасми, тағин?

Кареков ҳушёр тортди. У қўлидаги эшкакларни эшишдан тўхтатди, қайиқ ҳам секинлашиб бориб, секин тўхтади.

Йигит жилмайиб, қалбида қаёқдандир пайдо бўлган журъат билан дадил жавоб қайтарди:

— Ҳа, Болгарияга қараб кетяпман... Айтинг-чи, агар Цюрих кўли Болгариягача давом этса, сиз мен билан мана шундоқ бирга кетган бўлармидингиз?

У шундай деди-ю, бироқ ўз журъатидан ўзи ҳадиксираб, қизариб кетди. Аммо, айтилган сўз — отилган ўқ, дегандек, уни қайтариб бўлмасди: айтадиганини айтиб қўйган эди у.

Эмма ҳам билинар-билинмас қизариб кетди ва лекин дарҳол ҳазиломуз бир қиёфада бир амаллаб жавоб қайтаришга улгурди:

— Болгарияга дейсизми?... Бо... худо... мунча узоққа бўлмаса... Ҳечам кучингиз етмас у томонларгача...

Қиз шундай деб кулди-да, соҳил бўйидаги деразаси кун тиғида кўзни қамаштиргудек жимирлаб турган бир уйчага кўз тикиб, уни томоша қила бошлади. Аммо унинг қизариб кетган юзларидан фикри-хаёли тамомила бошқа ёқда экани шундоқ кўриниб турарди.

— Айтинг-чи, Болгарияларингиз чиройлими сизларнинг? — деб сўради Эмма йигитнинг кўзларига тикилиб қараб.

— Эҳ-хе, чиройли ҳам гапми, жуда гўзал, жуда ажойиб! Мен бу ҳақда сизга кўп марта гапирган эдим... Тоғларимиз гарчи сизларники каби баланд бўлмаса ҳам, аммо гўзалликда ва улуғворликда ҳеч тенги йўқдир. Тўғри, у ерларда сизларнинг Швейцарияларингиздаги каби шаффоф кўллар йўқ, аммо кишини ўзига мафтун этгувчи жаннат водийларимизни айтмайсизми... Айниқса Гуллар Водийсини — баайни ёқутлар ўлкаси дейиш мумкин, бизда...

Қайиқ аллақандай ёқимли бир ҳаракат билан секин чайқалиб турарди. Кареков билан Эмма иккаласи бир-бирларига юзма-юз ўтирар эдилар. Сув, ҳаво, осмон — бутун борлиқ сукунат қўйнига чўмганди. Синчков кўзлар, ҳушёр қулоқлар йўқ эди бу ерда асло... Аммо табиатнинг бу хил жимлиги уларга кўпроқ далда бериш ўрнига, аксинча, йигит билан қизни тамомила ҳаяжон ичида саросимага солиб қўйган эди.

Бирдан Кареков, ҳаяжонланган қўйда, қатъият билан сўраб қолди:

— Айтинг-чи, агар мабодо ҳаётингиз, бахтингиз бирон-бир маҳал сиздан Швейцарияни ташлаб кетишни тақозо этса, сиз шундай қилишга журъат эта олармидингиз, Фрейлен?

— Менинг ҳаётим, менинг бахтим дейсизми? — деди кулиб Эмма ва шу он унинг ёқутдек дудоқлари орасидан икки қатор оппоқ майда дурдоналари кўриниб кетди. — Мен сизни унча тушунмай қолдим, жаноб Кареков...

— Агар мен сизга тўғрисини айтсам, Фрейлен Эмма!.. Йўқ, айтсам эмас, балки мен сизга шуни айтмоқчиманки, Фрейлен Эмма, мен сизни... бугун вужудим билан севаман!..

Шундай деб Кареков дарҳол қизнинг оёқлари остида тиз чўкмоқчи бўлди-ю, аммо фақат унинг қўлидан тутиб, бармоқларидан ўпиш учун бош эга олди, холос... Эмма эса нима қиларини билмай, шошиб қолди ва беихтиёр қўлини ундан тортиб олди... У шу дам йигитга, бутун вужуди билан қандай қилиб бўлмасин унинг фавқулодда ошкор равишдаги изҳори муҳаббатига бирон-бир ақллироқ, жуда бўлмаса муносиб бир жавоб қайтариш тараддудига тушди-ю, бироқ шошганидан фақат енгилгина ҳазил билан жавоб қайтара олди, холос.

Эмма қаттиқ кулди ва сўнг:

— Наҳотки?! — деди хитоб қилиб. — Ахир сиз менга бир неча бор мамлакатларингизда: тўнғич ўғил албатта болгар қизига уйланиши керак! — деган муқаддас қонун борлиги тўғрисида сўзлаб берган эдингиз-ку! Сиз ҳам, ахир — шундай тўнғич ўғилсиз-ку! Қандай қилиб энди севимли онангизнинг ҳис-туйғуларини ҳақорат қилишга йўл қўймоқчисиз?

Эмма кулишни бас қилди... У, ўзича асти бундай жавоб қилмаслигим керак эди, деб тушунди ва бошқа иложи бўлмагач, дарҳол тиззалари устида ётган соябонини йиғиштиришга тутинди.

— Наҳотки сизнингча шундай анойи урф-одатлар турмушдаги муқаддас бахт-саодатларга ғов бўла олиши керак? — деди Кареков эътироз билдириб. — Аммо энди менга келсак, мен ҳеч қачон онажонимнинг ҳис-туйғуларини ҳақорат қилмоқчи эмасман, Эмма. Балки аксинча, онам фақат бахтиёр бўлади... У сизни ҳамиша дуои жонингизни қилади...

Эмма унинг сўзларига ҳайрон бўлиб, тикилиб қараб қолди:

— Қандай қилиб? Онангиз қаердан билади мени?

— Шундай. Онам сизни ҳамиша дуо қилади. Мана, эшитинг, у киши менга нима деб жавоб қайтарганини.

Кареков шундай деб қоғоздонидан хатни олди. Қўллари эса титрар эди унинг.

— Демак сиз менинг тўғримда ёзган экансиз-да, онангизга? Нималар деб ёзган эдингиз? — деди Эмма бутунлай саросима ичида хитоб қилиб.

— Шундай, ҳар эҳтимолга қарши, ёзган эдим... Мана эшитинг, мен сизга уни болгарчадан таржима қилиб ўқиб бераман. «Жоним болам Бобри, мен сендан келган хатни ўқиб, кувончимдан йиғлаб-йиғлаб олдим. Сенинг бахтинг, болагинам, мен учун ҳамма нарсадан азиздир... Бинобарин, мен сенинг дуойи жонингни қилиб, оқ фотиҳамни бераман. Мен, сенинг юборган хатинг ичидан Эмманинг суратини олдим. У — бамисоли фариштадек...».

— Менинг расмимни?! — деди қиз тағин ҳам саросимага тушиб.

— Ҳа, сизнинг расмингизни, Фрейлен Эмма.

— Менинг расмим қандай қилиб тушиб қолди энди сизнинг қўлингизга! Бу жуда кутилмаган гаплар-ку, жаноб Кареков... Мутлақо кутилмаган....

— Мен сизнинг олдингизда эътироф этиб айтаманки, мен уни қайси ҳам бир гал сизникида бўлганимда, альбомингиз ичидан аста олиб қўйган эдим... Аммо бу одобсизлигим учун узр сўрайман сиздан. Мен сизнинг суратингизни ўғирлаб олиб, хат орқали онамга юбордим. Сизнинг қай даражада гўзал эканлигингизни ўз кўзи билан бир кўрсин дедим. Онам эса расмингизни ўзида олиб қолиб, менга, мана, мана шундай сўзлар билан жавоб ёзиб юборибди...

Кареков онасининг хатини немисчага таржима қилиб, келган еридан ўқишда давом этди:

— «Эмма — бамисоли фариштадек гўзал кўринди менга. Болагинам, сен ёзибсанки: унинг қалби ҳам ўзи каби жуда гўзал ва ажойиб деб... Шундай экан, тезроқ ҳаракат қил... Мен қувонч билан биринчи келинимни жонимдан азиз кўриб қучоқлаб қоламан...». Кўрдингизми, Эмма, мен қанчалар тентаклик қилиб қўйганман...

Эмма унинг қўлидан хатни олди-да, ўқилган жойларига қайтадан тезгина кўз югуртириб чиқиб, сўнг давомини болгарчалаб ўзи ўқишга тутинди. Шуни айтиш керакки, у болгар тилида бемалол ўқир эди:

«Болагинам, Фрейлен Эммага мендан кўпдан-кўп салом айт. Мен уни бутун сидқи дилимдан дуо қилиб қоламан. Ҳозирданоқ худди ўзимнинг туққан қизим каби сева бошладим уни».

Кареков хатни қизнинг қўлидан олди-да, сакраб ўрнидан туриб кетди. Гўё унга бу гаплар худди тушида бўлаётгандек туюлди: у ўз қулоқларига ишонмас эди.

— Болгарчалаб ўқиётганингизми-а, чинданоқ! — деди у жуда ўзини йўқотиб қўя ёзган каби қичқириб. — Болгарчалаб ўқиётганингизми чиндан! Эмма!.. Сиз болгарчалаб ўқишни, болгар тилида сўзлашишни қаердан биласиз? Ахир сиз болгар тилида бир оғиз сўзни ҳам, ҳатто битта ҳарфни ҳам билмас эдингиз-ку!.. Э, худо, тағин туш кўраётганим йўқмикин мен? Айтинг-чи менга шуни, Эмма!..

— Йўқ, туш кўраётганингиз йўқ... Мен ярим йилдан буён болгар тилини ўрганиш билан шуғулланяпман, — деди қиз секин эътироз этиб.

— Мендан яширинча-я? Менга билдирмасдан-а?..

Эмма «ҳа!» дегандек бошини қимирлатди.

Кейин шивирлагандек кўшиб қўйди:

— Мен болгарларнинг ҳамма нарсасини яхши кўраман. Болгар аёли бўлишни истайман...

— Эмма! — деди ҳаяжон ичида қичқириб Кареков.

Шундан кейин улар, ўзлари ҳам тушунмаган ҳолда, мутлақо ғайри ихтиёрий равишда, бир-бирлари томон яқинлашдилар: юзлар-юзлар билан тўқнашди ва лаблар-лаблар устига қаттиқ муҳр каби босилди.

Бу ўриндаги ҳаракатлар борасида қайиқ ҳам секин қимирлаб, беозор чайқалгандек бўлди.

Ён-атрофдан ўтиб бораётган бошқа қайиқлар эса, севган-севишганларнинг фавқулодда бу ажиб кўриниши қаршисида тўхтаб, суқ билан уларни томоша қилар эдилар. Ҳатто уфқлар бағрига туташиб кетган азамат Альп тоғлари ҳам нигоҳини булар томон югуртган эди...

Кареков билан Эмма соҳилга чиқишар эканлар, бир-бирларининг қўлтиқларидан олган, бир-бирларининг пинжларига қаттиқ қисилишган ҳолда, бутун борлиқни унутиб, ўзларининг бахт-саодатлари ҳамда севги-муҳаббатлари океанида ғарқ бўлиб, серсоя ва айланма соҳил аллеяларидан тўғри профессор Тильштейннинг ҳузурига томон йўл олдилар.

Русчадан Саидаҳмад ХУДОЙБЕРГАНОВ таржимаси.

«ЧУҚУРСОЙ»НИНГ СОЙЧАСИ

ФЕЛЬЕТОН ЎРНИДА

◆ ◆

«Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади», деб шуни айтадилар-да. Бўлмаса, шаҳардаги савдо магазинларининг баъзи сотувчилари орасида тарқалган бу маҳфий гапни ким биларди, дейсиз? Қандай гап экан дейсизми, мана эшитинг:

Айтайлик, сиз ҳаёт йўлдошингизнинг қистови билан (қани олиб бермай кўрингчи...) «Октябрь» колхоз бозори территориясидаги саноат моллари магазинига кириб «уруғи» камёброқ буюмни сўраб қолдингиз. Шунда толеингиздан кўрасиз. Толеингиз бор-йўқлигининг сўраган буюмингизга алоқаси йўқ. Гап бошқа ёқда. Сотувчининг чиройи очилиб, эшилиб турган вақтига тўғри келиб қолсангиз яхши-я, силлиққина «йўқ» жавобини олиб кетаверасиз. Борди-ю, тўнини тескари кийиб турган бўлса-чи, «ҳм-м, ҳали ҳам билмайсизми, бунақа буюмлар филиалимизда бўлади-да», деган терс жавобини эшитасиз.

Қани энди, бу «филиал» қургурнинг қаердалигини тушунтириб берса. Йўқ, магазиндан худди аччиқ гаримдори тишлаб олгандек бужмайиб чиқасиз. Сўнг остонада туриб, хаёлдан «филиал»ни излайсиз.

«Филиал. Қанақа филиал? Қаерда бўлдийкин?» Шу хаёл билан кўринишидан филиалга ўхшаган дўконга рўпара келиб қоласиз.

— Синглим, тилла суви югуртирилган аёллар ковушидан борми? — сўрайсиз сотувчидан.

— Тилла суви югуртирилган дейсизми, агар истасангиз кўрғошин суви югуртирилганидан бор, — жавоб беради энсаси қотган сотувчи.

Хуллас, кечгача филиални қидириб, кирмаган магазингиз-у, сўрамаган сотувчингиз қолмайди. Ҳаммасидан ҳам ўша эски жавобни эшитасиз. Оёқдан толиб уйга қайтаётганингизда нима бўлади-ю, худди сиз излаган ковушни қўлтиқлаб келаётган нотаниш киши — рўпарангиздан чиқиб қолади. У билан худди яқин қариндошдек сўрашиб кетасиз. Кейин бола-чақасининг роҳатини кўришини истаб, «филиал» деган жойнинг қаердалигини тушунтириб беришини илтимос қиласиз. Шунда у киноя билан майинғина куладида, «э ўлманг-е биродар, ҳали филиал деб магазинни тушуниб юрибсизми? Анави рўпарангиздаги «Тоҳир-Зуҳра» универмагининг ёнбошидаги кичкинаги»на бозорча бор-ку, ўша ерни «эшиксиз филиал» дейишади, дейди.

Нимасини айтасиз, бояги кишининг айтганича бор экан. У ерда ўлдирилган симобдан тортиб, етти ухлаб тушингизга кирмаган аёлларнинг ковушими, тўр қуйлакми, эрларнинг камёб туфлисими, хуллас ҳаммасидан топилади.

— Болалар туфлиси керак эмасми? Олинг арзонга бераман, — дейди бир аёл искирт сумкасидан бир пой туфлини олиб.

— Кимга аёллар жемпери керак? — дейди иккинчиси товуши борича бақириб.

— Кепқолинг, олтин суви югуртирилган ковуш мана бизда, — дейди учинчиси.

Қизиқ, улар кимлар ўзи? Қандай қилиб сиз билан биз магазинма-магазин излаб тополмаган камёб буюмлар улардан истаганча топилади. Улар бу буюмларни қаердан олиб келишади? Бирнинг устига тўққизни қўйиб сотишганига нима дейсиз? Қизиқсиз-а, қаердан бўларди. Уларнинг шахсий фабрикалари бормидийки, ўзлари тўқиб ёки тикиб чиқишса. Албатта, сиз билан биз учун магазинга келтирилган буюмлар-да! Хўш, ундай бўлса бу камёб кийимлар қандай қилиб уларнинг қўлига ўтиб қолди?

Қизиқ, шаҳарда эски-туски кийимлар билан савдо қиладиган «Чуқурсой» бозори аллақачон тугатиб юборилган эди-ку. Ёки зил-зила туфайли чайқовчилар ҳам беҳавотирроқ шу ерга кўчирилганмиди? Бўлмаса у текинхўр чайқовчилар қандай қилиб жон сақлаб келишяпти. Хўш, бу бозор «филиали»да кун кўраётган чайқовчилардан Октябрь район милиция бўлими раҳбарларининг хабарлари йўқ деб ўйлайсизми? Жуда яхши билишади. Ҳаттоки, милиция бўлимининг ходимлари билан улар ўртасида гоҳи-гоҳида «ким қочди, ким қувди» ўйини ҳам бўлиб туради.

Янги Тошкентни тиклаш, шаҳримизнинг ҳусни учун қўлни-қўлга бериб кураш олиб борилаётган ҳозирги вақтда шаҳар ҳуснига ва кишилар шаънига доғ тушираётган бу чайқовчилар билан қачонгача «бекинмачоқ» ўйнаш мумкин?

И. ҚОДИРОВ.

ҲОДИСА

ТИПРАТИКОННИНГ ИЛОН БИЛАН ОЛИШУВИ

Бир группа ригалик саёҳатчилар ўрмондан мева териб келиш ниятида йўлга чиқишди. Улар ўрмонзорда бир типратиконнинг учта илон билан бўлган олишувига гувох бўлдилар. Илонларнинг типратикон билан бўлган бу олишувига гувох бўлдилар. Илонларнинг типратикон билан бўлган бу олишуви қийшайиб қолган тўнка остида ўтди.

Иккита илон зудлик билан инига кириб кетди. Учинчиси эса қочиб қутулолмади. Типратикон унинг думидан тишлаб олди. Илон типратиконга ташланди, аммо у дарҳол ўткир игналарини ишга солди. Илон душманини ағдаришга уриниб кўрди, аммо бунинг уддасидан чиқолмади. Типратикон шиддат билан илоннинг бўйин умуртқасига ўткир тишларини санчди.

Ўлжа мазасига тушуниб қолган типратикон илонлар инидан нари кетмай, галдагисини пойлайбошлади. Кўп ўтмай иккинчи илон чиқди. У ҳам типратиконга қурбон бўлди. Учинчи илон билан бўлган олишув типратиконга қимматга тушди. Бу олишув ярим соатдан ортиқ давом этди. Шундай қилиб, кичик типратикон учта даҳшатли душманини енгди.

(«Вечерная Москва» газетасидан)

БУГУН—ЎРМОН ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

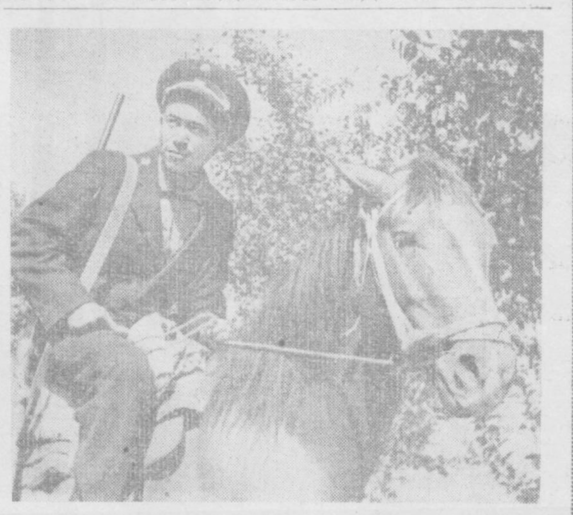

ЯШИЛ ДЕНГИЗ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Вертолёт яшил денгиз узра — Бўстонлиқ ўрмонлари устида сузиб кетмоқда. Узоқ-узоқларга тикилсангиз дилингиз яйрайди. Уфқ элас-элас кўзга ташланади. Пастда Овқашқа, Чимён, Каптаркумуш, Чотқол тоғлари ястаниб ётибди. Гўё туялар карвони чўкиб ётгандай. Тоғларни ўз оғушига олган ўрмоннинг ниҳояси кўринмайди. Бепоён, жуда бепоёндай туюлади бу яшил денгиз.

Чирчиқ ўрмон хўжалиги Орджоникидзе районининг Бўстонлиқ зонасига жойлашган. Мазкур хўжалик ўз тарихига эга. У 1932 йилда ташкил этилган бўлиб, ҳозир 91 минг 293 гектар майдонни ишғол қилади. Бодом, тоғолча, олма, олхўри, ёнғоқ сингари мевалар кони бу хўжалик. Қир-адрларда жойлашган кўм-кўк токзорларни айтмайсизми? Баҳайбат чинорлар, гўзал арчалар, кумуш қарағайлар эса қишлоқлар, овуллар, тоғлар, йўллар, дарёлар ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Шунинг учун ҳам уларни манзарали дарахтлар деб аташса керак-да.

Ўрмон деганда, одатан, ёввойи, ўз-ўзидан бунёдга келган тартибсиз дарахтзорлар киши хаёлига келади. Аслида эса ундай эмас. Ўрмоннинг ҳам ўз кишилари, бунёдкорлари бор. Улар — қалби ҳассос, гўзалликни севувчи кишилардир. Шу боисдан бу йил ҳукуматимиз фармон чиқариб, ҳар йили ўрмон хўжалиги ходимлари кунини байрам қилишга қарор қилди. Бу байрам гўзаллик яратувчилар байрамига айланади.

Бўстонлиқ зонасидаги тоғлар асосан керагали тоғлар ҳисобланади. Ленин кишилар ўз меҳнатлари билан яшил денгиз-ўрмонзорлар барпо этмоқдалар. Тоғ ёнбағрларини кесиб, мўъжизакор техника ёрдами билан зинапоя усулида боғ-роғлар яратаётган кишиларни кўрсангиз ҳақиқий фарҳодлар мана шулар деб ўйлайсиз. Зотан, тош кесиб гул ундириш осон иш эмас. Яқинда «Шавкатли Меҳнати учун» медали билан тақдирланган бульдозерчи А. Моисеенков ва Я. Вотчеллар ана шундай кишилар жумласидан.

Тоғ меваси аччиқ бўлади. Лекин Чирчиқ ўрмон хўжалигида етиштирилаётган меваларни бир есангиз, таъми оғзингизда узоқ вақтларгача қолади. Бунинг сабаби бор, албатта. Миришкор боғбонлар ёввойи меваларни маданий навларга чатиштириш усули билан янги-янги навлар кашф этмоқдалар. Бу ишда ўрмончиларга Шредер номидаги илмий-текшириш мевачилик институтининг ходими, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати ўртоқ С. С. Колмиков яқиндан ёрдам бермоқда. Изланишлар зое кетмаётир. Мағзи ширин ёнғоқлар, пўсти юпқа бодомлар ана шундай илмий алоқаларнинг натижасидир. Шундай қилиб ёввойи мевалар аста-секин маданий меваларга айланмоқда.

— Қимирлаган қир ошар, деган мақол ўрмончиларга аталганга ўхшайди,— дейди кулиб Чирчиқ ўрмон хўжалигининг директори ўртоқ Ҳидой Носиров,— сўнгги ўн йил ичида бизлар тоғ ёнбағрларини ўзлаштириш ва зинапоя усулида ўрмон яратиш йўли билан 20 минг 85 гектар мевали ўрмон ташкил этдик. Бу осонликча бўлмади, албатта. Ўрмончиликдаги илғор тажрибаларни ўз ишимизга жорий қилишимиз туфайли шундай ютуқларга эришдик. Кишиларимизга ҳам завқ, ҳам ноз-неъматлар бераётган бу боғлар, К. Абдураҳмонов, Г. Боймуҳамедова, А. Тўлабоев, А. Асанов, Р. Мирвафоев, М. Раззоқов сингари ажойиб ходимларимиз меҳнатининг, изланишининг самарасидир.

— Кечирасиз, ўзингиз ҳақида нима дейишингиз мумкин, — деб сўраймиз директордан.

— Нима дейишим мумкин, мен шу хўжаликда ўн икки йилдан бери директор бўлиб ишлаб келмоқдаман. Яқинда Москвадаги ўрмон-техника институтини сиртдан битириб келдим. Ғазалкент шаҳар Советининг депутатиман. Бутун меҳру-муҳаббатимни, куч-ғайратимни мана шу бойлигимиз — яшил денгизни янада кенгайтириш учун сарфламоқдаман. Яқинда Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотландим. Бунинг учун партия ва ҳукуматимизга чин қалбимдан мингларча раҳматлар айтаман.

Коллективимиз бу йил куз ойларида яна 110 гектар майдонда янги ўрмон яратиш режаларини тузиб қўйди.

.. Ҳа, директорнинг гаплари тўғри. Бугун байрам. Ўрмон хўжалиги ходимлари байрами. Бу кун юзлаб, минглаб ўрмон хўжалиги ходимлари партия ва ҳукуматимизга ўзлари ҳақида буюк ғамхўрлик қилинаётганлиги учун миннатдорчилик сўзларини чин қалбдан айтмоқдалар. Бизлар ҳам уларни катта байрамлари билан муборакбод қиламиз.

Р. УМАРОВ.

Суратда: Чирчиқ ўрмон хўжалигининг ишчиси Эргаш Йўлдошев.

М. Нуриддинов фотоси.

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

● Луганскдан хушхабар келди. Бу ерда Бутуниттифоқ ёш футболчиларининг дастлабки баҳсига якун ясалди. «Пахтакор» ёшлар командаси уч ўйиннинг иккитасида ғалаба қозониб, биттасида енгилди ва тўрт очко билан финалга чиқди.

Ўзбекистонлик ёш футболчилар финалда Тбилисининг ёшлар футбол командаси, Запорожьенинг «Металлург»и билан учрашади. Тўртинчи финалчи пойтахтнинг ЦСКА командаси устидан аввал 2:1 ҳисобида ғалаба қозонган эди. Бу ўйин натижаси финал турнирда инобатга олинади. Ёш «пахтакор»чиларга финал матчларда ғалабалар тилаймиз.

● Мамлакат биринчилиги учун Ўрта Осиё зонасида қатнашаётган иккинчи эшелон командалари яна ўн турдан кейин мавсумга якун ясайдилар. Ҳозирчалик Целинограднинг «Динамо» командаси 44 очко билан турнир жадвалини бошқариб бормоқда. Ленинободнинг «Помир» футболчилари пешқадамдан икки очко орқадалар.

Тўртинчи ўринда бораётган Чирчиқнинг «Химик» командаси навбатдаги турда Сирдарёнинг «Пахтаорол» командасидан 0:1 ҳисобида енгилиб, бешинчи ўринга тушиб қолди. «Димитров»чилар ҳам ана шундай ҳисобда «Помир»дан енгилдилар. «Свердлов»чилар эса «Бухоро»ни 4:0 ҳисобида енгишди. «Металлург» (Олмалиқ) — «Захмат» (Чоржўй) учрашуви 4:4 ҳисобида тугади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

18 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.30 — **Физкультура билан шуғулланинг,** 10.55 — Кинофильм (болалар учун). 11.15 — **Композиторлар — болаларга** (Д. Д. Шостакович туғилган куннинг 60 йиллиги олдидан). 11.45 — **Қизил елканлар** (бадиий фильм).

Рус тилида: 13.15 — **Мультфильм** (болалар учун). 13.35 — **Рақсга тушамиз** (Тошкент телестудия фильми премьераси), 14.25 — **Кинофильм,** 17.00 — **Кинофильм** (болалар учун). 17.25 — **Телевизион янгиликлар,** 17.40 — **Гвардия шарафи** (Совет Армияси жангчилари учун). 18.50 — **Май ойи** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 21.15 — **Телевизион янгиликлар,** 21.30 — **Бугун — Ўрмон хўжалиги ходимлари куни,** 21.55 — **Олтин водий** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/IX да **Ой тутилган тунда.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Уруш ва тинчлик (кенг форматли бадиий фильм, икки қисмдан иборат 1-серия, кундуз ва кечқурун) САНЪАТ САРОЙИ.

Аршин мол-олон — «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳеч ким ўлишни истамади — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ер остида қолган беш киши — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 4 ва кеч 6 да).

Хатарли рейс (эрталаб соат 10, 11.40 ва кеч 8.20 минутда). **Жазда фақат қизлар** (кундуз ва кечқурун) — НАВОИЙ номли.

Кичкинтой — «МОСКВА» (кеч соат 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.20 минут ва 10 да).

Ҳеч ким ўлишни истамади — НАВОИЙ номли.

Дўстлар ва йиллар — «ВАТАН».

Телба — «УДАРНИК».

Жазда фақат қизлар — 9 МАЙ номли.

Кимсиз, доктор Зорге? — КАФАНОВ номли.

Кўза кўтарган қиз — ПУШКИН номли.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 13571. Г. 1204. ИНДЕКС 64969.